

1	Naslovna stran konservatorskega načrta za prenovu
KONSERVATORSKI NAČRT ZA PRENOVO – NAČRTOVALSKI DEL	
naročnik: OBČINA VRHNIKA Tržaška cesta 1, 1360 Vrhnika ime in priimek ter naslov naročnika oziroma firma in sedež naročnika ime območja dediščine: Vrhnika – Trško jedro identifikacija območja dediščine: EŠD 843 naziv podrobnega načrta: OPPN za prenovu mestnega jedra Vrhnik (Tržaška cesta - Cankarjev trg) izdelovalec OPPN: Arealine d.o.o., Novi trg 9, 6230 Postojna Špela Gosak, univ. dipl. inž. arh. izdelovalec konservatorskega načrta: Miran Krivec s.p., Maroltova ulica 12, 2000 Maribor Miran Krivec, univ. dipl. inž. kraj. arh. pristojna območna enota Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije ZVKDS OE Ljubljana številka konservatorskega načrta za prenovu in izvoda, kraj izdelave, datum KNP 01/2014, 01, Maribor, maj 2017 številka evidentirana pri izdelovalcu, kraj in datum izdelave KNP 01/2014, Maribor, maj 2017	

2	Kazalo vsebine konservatorskega načrta za prenavo	
<i>SPLOŠNO</i>		
1	Naslovna stran	
2	Kazalo vsebine	
3	Podatki o izdelovalcih konservatorskega načrta za prenavo	
<i>NAČRTOVALSKI DEL</i>		
1	Zasnova prostorskega načrtovanja	
1.1	Zasnova oblikovanja prostora	
1.2	Zasnova vsebine	
2	Načrt prenave	
2.1	Območje načrta prenave	
2.2	Arhitekturne, krajinske in oblikovalske rešitve prostorskih ureditev	
2.2.1	Odstranitve ali prestavitve motečih sestavnih delov	
2.2.2	Dopustni dopolnilni in novi objekti ali ureditve	
2.2.3	Ureditve robnih površin območja podrobnega načrta	
2.2.4	Ureditve javnih površin	
2.2.4.1	Utrjene površine	
2.2.4.2	Zelene površine	
2.2.4.3	Urbana oprema	
2.2.5	Krajinske in parkovne ureditve	
2.3	Vrsta in namen prenave naselja	
2.4	Način prenave naselja	
2.5	Območja, za katere se rešitve pridobijo z javnim natečajem	
2.6	Načrt parcelacije	
2.7	Etapnost izvedbe prostorskih ureditev	
2.8	Rešitve in ukrepi za celostno ohranjanje kulturne dediščine	
2.8.1	Varstveni režimi	
2.8.2	Dovoljeni posegi	
2.8.2.1	Posegi v tla	
2.8.3	Energetska sanacija objektov kulturne dediščine	
2.8.3.1	Fasade	
2.8.3.2	Strehe in kritine	
2.8.3.3	Izložbena okna in vrata	
2.8.4	Usmeritve po varovanih enotah kulturne dediščine	
2.9	Rešitve in ukrepi za varstvo okolja in naravnih virov ter ohranjanje narave	
2.10	Rešitve in ukrepi za obrambo ter varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami	
2.11	Pogoji glede priključevanja objektov na gospodarsko javno infrastrukturo in grajeno javno dobro	
2.12	Vplivi in povezave s sosednjimi enotami urejanja prostora	
2.13	Dopustna odstopanja od načrtovanih ureditev	
	Viri in literatura	
<i>KARTOGRAFSKI DEL</i>		
1	1.1	Zasnova oblikovanja prostora

2	1.2	Zasnova vsebine
3	2.1	Območje načrta prenove
4	2.2.1	Arhitekturne, krajinske in oblikovalske rešitve prostorskih ureditev – odstranitve ali prestavitve motečih sestavnih delov
5	2.2.2	Arhitekturne, krajinske in oblikovalske rešitve prostorskih ureditev – dopustni dopolnilni in novi objekti ali ureditve
6	2.2.3	Arhitekturne, krajinske in oblikovalske rešitve prostorskih ureditev – ureditve robnih površin območja KNP
7	2.2.4	Arhitekturne, krajinske in oblikovalske rešitve prostorskih ureditev – ureditve javnih površin
8	2.2.4.1	Arhitekturne, krajinske in oblikovalske rešitve prostorskih ureditev – koncept urejanja zelenih površin in odprtega prostora
9	2.2.5	Arhitekturne, krajinske in oblikovalske rešitve prostorskih ureditev – krajinske in parkovne ureditve
10	2.3	Vrsta in namen prenove naselja
	2.4	Način prenove naselja (ni grafičnega prikaza)
	2.5	Območja, za katera se rešitve pridobijo z javnim natečajem (ni grafičnega prikaza)
11	2.6	Načrt parcelacije
	2.7	Etaonost izvedbe prostorskih ureditev (ni grafičnega prikaza)
12	2.8	Rešitve in ukrepi za celostno ohranjanje kulturne dediščine
13	2.8.1	Arhitekturne, krajinske in oblikovalske rešitve prostorskih ureditev – načrt strešin
14	2.9	Rešitve in ukrepi za varstvo okolja in naravnih virov ter ohranjanje narave z vidika kulturne dediščine
15	2.10	Rešitve in ukrepi za za obrambo ter varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami iz vidika varstva kulturne dediščine
16	2.11	Pogoji priključevanja objektov na gospodarsko javno infrastrukturo in grajeno javno dobro v odnosu do dediščine
17	2.12	Vplivi in povezave s sosednjimi enotami urejanja prostora
	2.13	Dopustna odstopanja od načrtovanih ureditev (ni grafičnega prikaza)

3	Podatki o izdelovalcih konservatorskega načrta za prenavo
----------	--

Izdelovalec:	Miran Krivec, univ. dipl. inž. kraj. arh.	
Delovna skupina		
Arheologija, nosilec sklopa:	dr. Matija Turk, univ. dipl. arheol.	
Sodelavci:	Ana Inkret, univ. dipl. arheol. mag. Draško Josipovič, univ. dipl. arheol.	
Arhitektura, nosilec sklopa:	Nejc Gosak, univ. dipl. inž. arh.	
Krajinska arhitektura, nosilec sklopa:	Miran Krivec, univ. dipl. inž. kraj. arh.	

Št. konservatorskega načrta za prenavo, kraj, mesec in leto	KNP 01/2014, Maribor, maj 2017	
Pristojna območna enota ZVKDS	Ljubljana	

AVTORSTVO

Copyright © Miran Krivec

Vse pravice pridržane. Za vsakršno uporabo besedil, fotografij in načrtov izven namena, za katerega je bil konservatorski načrt za prenavo izdelan, je potrebno pridobiti soglasje izdelovalca, razen v primeru, kjer je naveden drug avtor.

Uvod

Konservatorski načrt za prenovu (v nadaljevanju KNP) je prvenstveno namenjen celoviti prenovi varovanega območja nepremične kulturne dediščine. S tako načrtovano prenovu se izboljšajo krajinsko-arhitekturne, funkcionalne, tehnične, bivalne, kulturne, socialne, gospodarske, ekološke in druge razmere v območju kulturne dediščine. Z načrtovano celovito prenovu se zagotovi ohranjanje historičnih struktur in revitalizacija območja urejanja.

Za celotno območje varovanega območja Vrhnika – Trško jedro (EŠD 843) je bil izdelan Konservatorski načrt za prenovu mestnega jedra Vrhniko – analitični del (Ljubljana, marec 2016); (v nadaljevanju: analitični del KNP).

Območje KNP zajema del Tržaške ceste s Cankarjevim trgom in je del varovanega območja Vrhniko – Trško jedro (EŠD 843) in Vrhniko – Arheološko najdišče Nauportus (EŠD 844).

KNP je izdelan na osnovi Pravilnika o konservatorskem načrtu za prenovu (Ur. l. RS, št. 76/2010; v nadaljevanju: pravilnik).

V fazi izdelave osnutka konservatorskega načrta za prenovu je bila, v skladu z 11. členom Pravilnika o KNP, izvedena delavnica s prebivalci Vrhniko. Delavnice se je udeležilo 40 ljudi. Del delavnice je bila tudi izvedba ankete med udeleženci. Rezultati delavnice in ankete so priloga analitičnega dela KNP.

1. Zasnova prostorskega načrtovanja

V skladu z varstvenim režimom območja dediščine, podrobnimi varstvenimi usmeritvami, morebitnimi drugimi usmeritvami za celotno ohranjanje, cilji prenove območja in ugotovitvami analitičnega dela se izdelata zasnova prostorskega načrtovanja, in sicer:

- zasnova oblikovanja prostora, s katero se ob upoštevanju ocene stanja območja dediščine glede na okolico, ocene stanja območja dediščine in ocene stanja posameznih sestavnih delov na območju dediščine določa ohranitev prepoznanih oblikovnih značilnosti prostora in kulturnih vrednot območja dediščine in prikaže možnosti za načrtovanje dopolnilnih ali novih ureditev, vključno z načrtovanjem sanacije razvrednotenih območij, in
- zasnova vsebine, s katero se ob upoštevanju ocene vsebinskega stanja in ocene stanja izkoriščenosti objektov in površin določa ohranitev prepoznanih vsebinskih značilnosti prostora ter prikaže možnosti za načrtovanje dopolnilnih ali novih vsebin.

Pri oblikovanju prostora je potreben poseben oblikovalski in vsebinski poudarek nameniti vzdolžnim osem mesta, ki jih oblikujejo Ljubljana, Tržaška cesta in Stara cesta ter prečnim povezavam, ki bodo povezale vzdolžne osi v mestu. Zaradi tega je v KNP predlagana preureditev Tržaške ceste v mestno ulico s poudarjeno ozelenitvijo. Prav tako je predlagana ureditev pristajališča za čolne na lokaciji nekdanjega, neposredno ob 11. šoli pod mostom, in ureditev rečnih obrežij. Načrtovanih je več prečnih povezav s smeri Stare ceste preko Tržaške ceste do reke.

V območju KNP so poudarjene storitvene in družbene dejavnosti, dopolnjene s stanovanjsko rabo. Glede na strukturo obstoječih in načrtovanih objektov so te vsebine primerne in jih je smiselno razvijati naprej, predvsem kvalitativno, saj prostorskih možnosti za širitev ni prav veliko. Dopustno je dodajanje ustreznih oblikovno-vsebinskih kvalitet.

1.1 Zasnova oblikovanja prostora

(grafični prikaz 1.1.)

Zasnova oblikovanja prostora temelji na oceni stanja nepremične kulturne dediščine, določa ohranitev oblikovnih značilnosti in vrednot prostora ter prikaže možnosti za načrtovanje dopolnilnih, novih in sanacijskih aktivnosti.

Analitični del KNP ugotavlja:

- *prometne zagate se reši na način, ki ne bo škodoval stavbnemu fondu, uporabnikom peš in kolesarskih poti in historičnemu videzu območja;*
- *potrebna je ureditev križišča na Cankarjevem trgu, ki bo omogočala lažji prehod pešcev in kolesarjev.*

Izhodišča prenove vključujejo koncepte, opredeljene v Urbanistični zasnovi, za poselitveno območje Vrhnika (v sklopu OPN, junij 2008) za obravnavano območje:

- ohranjanje urbanosti starega jedra Vrhnike,
- spreminjanje prioritete urejanja prometa v prid javnemu prostoru, namenjeno pešcem,
- povezovanje Tržaške ceste s Staro cesto, Vrha pri sv. Trojici, rekreacijskega centra in Ljubljane preko prečnih povezav in odprtih prostorov,
- razvoj mestotvornih programov,
- ohranjanje podob stavb, gabaritov in drugih pomembnih arhitekturnih detajlov območij in odnosov med objekti,
- izboljšanje oziroma revitalizacijo ključnih elementov in podob obravnavanega območja,
- ohranjanje morfološke strukture naselja,
- ohranjanje ključnih pogledov na mesto in vedut znotraj območja ter oblikovanje robov med pozidanim prostorom in zaledjem,
- urejanje javnega prostora z namenom izboljšanja bivalnih pogojev.

Historično trško jedro mora biti s svojo enkratno kulturno dediščino nosilec identitete mesta in pomemben, če ne že ključen dejavnik v njenem razvoju.

Zasnova oblikovanja starega trškega jedra in njegove neposredne okolice temelji na ohranjanju prepoznavne podobe, vpetosti krajine v urbano tkivo in oblikovanju kvalitetnih ambientov. V skladu z usmeritvami za celostno varstvo kulturne dediščine (trajnostno naravnano varstvo in raba) so upoštevane in ohranjene značilnosti umeščenosti v prostor, ohranjene so grajene strukture, pripadajoč odprt prostor in Ljubljana kot pomemben oblikovalec prostora.

Poseben poudarek je namenjen urbanističnim potezam v mestu. Najpomembnejši vzdolžni potezi sta Tržaška cesta in Ljubljana. V začetku Ljubljanske in v nadaljevanju Tržaška cesta sta obremenjeni z lokalnim in tudi s tranzitnim prometom. Količino tranzitnega prometa je potrebno zaradi oživitve mesta (pešču prijazno okolje) zmanjšati. Ljubljana je kot historičen naravni element mesta vse premalo izkoriščena. Na njej je v prihodnosti načrtovana oživitev rečnega prometa. Žal zaradi lastniške strukture zemljišč ni mogoče ob reki urediti sklenjene vzdolžne sprehajalne poti.

Ob Tržaški cesti mora biti struktura večjih prostostojećih stanovanjskih hiš in vil s pripadajočimi zelenimi površinami ohranjena tudi v prihodnje.

Tržaško cesto je kot osrednjo komunikacijsko pot mesta potrebno primerno urediti. Predlog dolgoročne ureditve oblikuje kvalitetnejše in bolj prijazno okolje za pešce, kolesarje in funkcionalno ovirane osebe. Z oblikovanjem parkirnih mest in širšo zelenico je osrednja mestna poteza preoblikovana v alejo z izmenjujočimi razširitvami in zožitvami. Dodatno vrednost in veljavo osrednje urbane poteze mesta nadgradimo z zasaditvijo drevoreda primerne habitusa. S spreminjanjem poteka osi ceste in zožitvijo voznih pasov je doseženo dodatno umirjanje prometa.

V urbanem urejanju mesta je potrebno odpraviti pomanjkljivo povezavo mesta z reko. Zaradi tega so za pešce na več mestih načrtovane vzpostavitev in ureditev možnosti prečenja Tržaške ceste v smeri vzhod-zahod. Povezave morajo biti prostorsko in oblikovno jasno definirane v tlaku, z urbano opremo in zasaditvijo, varne (prometno-tehnični vidik) in smiselne. Vse ureditve komunikacij je na izvedbeni ravni mogoče urejati fazno.

Vse ureditve in posegi so načrtovani tako, da bodo ohranjali oziroma poudarjali pomembne vedute v mestu. Predvsem so pomembni pogledi na cerkve sv. Lenarta, sv. Trojice in sv. Pavla.

Pri prenovi osrednjih javnih odprtih površin (Cankarjev trg, Tržaška cesta) je potrebno urediti okolja, v katerih se bodo odvijale komunikacije, ki bodo vzpodbujale življenje v mestu in socialne interakcije različnih družbenih skupin. Prioritetno bi bilo potrebno v trškem jedru zmanjšati količino tovornega in avtomobilskega prometa.

Značaj Tržaške ceste je izrazito linijski. Objekti ob Tržaški se členijo po višinskih gabaritih, ob cesti pa tvorijo več manjših odprtih prostorov, ki so urejeni kot parki ali kot druge zelene površine, v obstoječem stanju pa tudi kot parkirišča. Ti tvorijo izrazito pestro strukturo manjših javnih odprtih prostorov, ki se ob Tržaški nizajo po obeh straneh ceste. Te prostore je treba v parterju odpreti proti ulici, v grajenih robovih ob njih pa ustvariti privlačen javni program.

Pri urejanju odprtega prostora je zraven poenotenja mestne opreme potrebno posvetiti pozornost poenotenju in ureditvi utrjenih površin (ceste, ulice, trgi, poti). Za celostno in poenoteno ureditev prostora je potrebno izdelati katalog urbane opreme, z naborom posameznih elementov urejanja, tudi za zelene površine. Katalog mora zraven elementov urejanja opredeliti tudi primerne lokacije uporabe in okvirne količine posameznih elementov.

Enakovredno je potrebno urejati tudi zelene površine (parke, vrtove, zelenice, gredice in drevorede). Obstoječa količina javnih zelenih površin se mora z ureditvami povečevati in ne zmanjševati.

Vse novogradnje in načrtovane parterne ureditve morajo slediti historičnemu značaju trškega jedra Vrhnike. Novogradnje ne smejo presegati gabaritov obstoječih stavb, upoštevati morajo obstoječe gradbene linije in strukturiranost grajenega prostora. Barve fasad morajo upoštevati historični barvni kolorit.

Razvoj obravnavanega območja je zasnovan kot prenova, ki je deljena in opredeljena na:

- območje dopolnilnih ureditev:
dopolnitev kapacitet šole in dodatno zunanjo ureditev objekta nekdanje »mlekarne«,
- območje novih ureditev:
zelenica v križišču Tržaške ceste in Ceste 6. maja je lokacija novega upravnega centra, ob objektu Črni orel je načrtovana gradnja poslovno-stanovanjskega objekta,
- območje sanacij:
sanacija objektov in zunanjih ureditev z zamenjavo lokacij posameznih programov v območju Cankarjevega trga pred Hotelom Mantova, parka Mlečna, rekonstrukcija cestnega priključka kot podaljška ceste Delavsko naselje na odseku Jelovškova ulica – Ljubljanska cesta in parkirišča pred objektom Ljubljanska cesta 1, postopno preoblikovanje stavbe št. 1699 med obstoječima vilama Cankarjev trg 7 in Ljubljansko

cesto 1, postopno preoblikovanje in uskladitev streh (naklon) objektov Tržaška cesta 4, 4a, 5 in 6, sanira se objekt Cankarjev trg 1b, dostop z opremo za ogled »11. šole pod mostom« ter zunanja ureditev Doma krajanov in Društva upokojencev.

Tabela št. 1: Enote nepremične kulturne dediščine znotraj območja KNP

EŠD	IME ENOTE
843	Vrhnika – Trško jedro
844	Vrhnika - Arheološko najdišče Nauportus
17957	Vrhnika - Gasilski dom
17945	Vrhnika – Hiša Ljubljanska 1
17951	Vrhnika – Hiša Cankarjev trg 7
847	Vrhnika – Hiša Cankarjev trg 8
17954	Vrhnika – Hiša Jelovškova brez številke
17952	Vrhnika – Hiša Cankarjev trg 11
20738	Vrhnika – Hiša Cankarjev trg 6a
17955	Vrhnika – Hiša Cankarjev trg 9
17953	Vrhnika – Hiša Cankarjev trg 10
12434	Vrhnika – Hiša Stara cesta 2
12437	Vrhnika – Hiša Stara cesta 2a
12423	Vrhnika – Gospodarsko poslopje za hotelom Mantova
21010	Vrhnika – Drevored platan ob Tržaški cesti
12440	Vrhnika – Hiša Stara cesta 6
17948	Vrhnika – Hiša Tržaška 3
18025	Vrhnika – Hiša Tržaška 8
23310	Vrhnika – Kunstljeva vila
17949	Vrhnika – Hiša Poštna 1
23362	Vrhnika – Doprsni kip Karla Grabeljška
23302	Vrhnika – Vila Tržaška 22
23304	Vrhnika – Ogrinova vila
12442	Vrhnika – Hiša Tržaška 30
11420	Podpeč – Arheološko najdišče Ljubljanica

12524	Vrhnika – Mlekarna
17950	Vrhnika – Hiša Tržaška 23
23305	Vrhnika – Parkovna površina ob Tržaški
23303	Vrhnika – Osnovna šola Tržaška 2
17947	Vrhnika – Kmečka posojilnica
23353	Vrhnika – Spomenik Ivanu Cankarju
17946	Vrhnika – Hiša Cankarjev trg 5
849	Vrhnika – Hiša z vrtom Cankarjev trg 1
18032	Vrhnika – Gospodarsko poslopje Cankarjev trg 1A
14333	Vrhnika – Hiša Cankarjev trg 4
14332	Vrhnika – Hiša Cankarjev trg 3
14334	Vrhnika – Hiša Cankarjev trg 3a
14331	Vrhnika – Hiša Cankarjev trg 2
23355	Vrhnika - Spominska plošča Ivanu Cankarju ob mostu čez Ljubljanico

vir: <http://giskd6s.situla.org/evrd/>

Pomemben usmerjevalec oblik in vsebin razvoja je in bo dejstvo, da celotno območje urejanja leži znotraj arheološkega območja Vrhnika – Nauportus (EŠD 844) in da je Podpeč – Arheološko najdišče Ljublanica (EŠD 11420) kulturni spomenik državnega pomena.

1.2 Zasnova vsebine

(grafični prikaz 1.2)

Z vsemi novimi in ohranitvijo oz. prenovo kakovostnih obstoječih struktur skušamo ohraniti urbanistično strukturo in prepoznavnost tega dela Vrhnike.

Večina objektov je v poslovno-stanovanjski rabi. Nekaj objektov je uporabljenih za storitvene dejavnosti, upravne službe, javno rabo (dom krajanov, Cankarjev dom), vzgojo (šola, vrtec) in proizvodnjo (pivovarna). Objekt Cankarjev trg 1 je trenutno brez vsebine.

Za ohranjanje historičnega značaja Trškega jedra je potrebno poseben poudarek nameniti obnovi in prezentaciji varovane kulturne dediščine. Pri rabi in prenovi je potrebno upoštevati varstvene režime za njeno varovanje, navedene v poglavju 2.8.1.

Obstoječe vsebine/dejavnosti se lahko ohranijo, saj nobena ni moteča do te mere, da bi jo iz vidika varovanja območja obnove bilo potrebno umakniti iz območja. V objektih, ki danes nimajo v pritriljih javnega značaja, je le-tega, v skladu in ob ohranjanju obstoječe arhitekturne tipologije objekta, mogoče urediti.

Iz vidika dejavnosti, ki bi lahko preseгла razpoložljive obstoječe kapacitete (dostop, manipulacijske površine, skladišča, trgovina), bi trenutno lahko bila le trgovina Anvina na Tržaški cesti 8, kjer se prodaja inštalacijski material. Ker je prostor za širitev dejavnosti omejen, bi ob potrebi po širitvi veljalo razmisliti o drugi lokaciji.

V objektih nepremične kulturne dediščine so sprejemljive vse tiste rabe, ki za svoj obstoj ne zahtevajo posegov, ki bi negativno posegali v varovane elemente posameznega objekta in/ali njegove okolice.

V ostalih objektih se ohranjanjo obstoječe rabe (javna, stanovanjska). Dopustne so tiste rabe, zaradi katerih ni potrebno preoblikovanje obstoječih objektov do te mere, da bi njihovo preoblikovanje povzročilo spremembo grajenih struktur v Trškem jedru (prizidki, večji od obstoječega objekta, nadzidave za etažo ali več itd.). V Trškem jedru je sprejemljivo razvijanje storitvenih in obrtnih dejavnosti. Proizvodne in večje (zahteve po večjih objektih) obrtne dejavnosti, dejavnost z veliko hrupa in drugimi polucijami v okolje niso sprejemljive za trško jedro Vrhniko.

Za vse objekte, ki so v dobrem gradbenem stanju, obnovljeni in s primerno vsebino, je potrebno zagotoviti tekoče vzdrževanje.

2 Načrt prenove

2.1 Območje konservatorskega načrta prenove

(grafični prikaz 2.1)

Območje načrtovalskega dela KNP ne zajema celotnega varovanega območja naselbinske dediščine Vrhniko - Trško jedro (EŠD 843). V območju obdelave je vzhodni rob Trškega jedra. Na zahodni strani Tržaške ceste so v območju prenove vsi objekti, ki stojijo neposredno ob Tržaški s pripadajočimi površinami in pomožnimi objekti za njimi in javne odprte površine. V severnem delu območja prenove (objekta Cankarjev trg 6a in 9, Mantova, Mlečna in hiša Tržaška cesta 8 z gospodarskimi poslopji) je meja med objekti ob Tržaški cesti in objekti na vzhodni strani Stare ceste. V nadaljevanju so v območju prenove objekti Kunstljeve vile s pripadajočimi objekti, objekt društva upokojencev in Dom krajanov, vrtec Poštna 1, objekt ZZZS, območje načrtovanega upravno-poslovnega centra, vila Tržaška cesta 22 in Ogrinova vila, do objekta Tržaška cesta 30.

V območje načrtovalskega dela KNP sodijo vsi objekti na Cankarjevem trgu, razen hiša Cankarjev trg 10. V nadaljevanju teče meja območja po zahodni strani Jelovškove ulice proti severu in se za Gasilskim domom obrne proti vzhodu vse do Ljubljani. Ob Ljubljani teče meja območja gorvodno skoraj do vrtca, kjer se obrne na zahod do osnovne šole. Od tu pa po vzhodni strani Tržaške ceste proti jugu na način, da je prva vrsta objektov neposredno ob

Tržaški v območju KNP, za objektom bivše mlekarne pa prečka Tržaško cesto tako, da je objekt Tržaška cesta 30 znotraj območja prenove. Parkovna površina ob Tržaški cesti je izven območja naselbinske dediščine Vrhnika – Trško jedro (EŠD 843).

2.2 Arhitekturne, krajinske in oblikovalske rešitve prostorskih ureditev

Rešitve prostorskih ureditev morajo slediti izhodiščem uskladitve in poenotenja elementov urejanja javnega prostora v območju varovanega Trškega jedra in v mestu nasploh. V prostoru je potrebno trenutno neurejenost na določenih področjih nadgraditi in vnesti red pri rabi in urejanju mesta.

2.2.1 Odstranitve ali prestavitve motečih sestavnih delov

(grafični prikaz 2.2.1)

Med varovanima objektoma Vrhnika – Gospodarsko poslopje za hotelom Mantova (EŠD 12432) in Vrhnika – Hiša Cankarjev trg 9 (EŠD 17955) je zgrajena garaža, ki jo je potrebno odstraniti. Garaža je zgrajena do objektov, z ravno streho in dviznimi vrati. Na tem mestu je dopusten le transparenten nadstrešek pod pogoji (višinski in tlorisni gabariti, materiali), ki jih določi Javni zavod Republike Slovenije za varstvo kulturne dediščine, območna enota Ljubljana (v nadaljevanju: ZVKDS).

V varovanem območju Trškega jedra drugih stavb, razen objekta Mercatorja, zgrajenega v 70. letih 19. stoletja, ni grajenih objektov, ki bi bili moteči do te mere, da bi jih bilo potrebno odstraniti ali prestaviti. Objekt ruši strukturo prostostojećih objektov ob Ljubljanski in Tržaški cesti in je oblikovno in prostorsko neprimerno umeščen med dve vili, zgrajeni na prelomu 19. in 20. stoletja. Ker je utopično pričakovati njegovo rušitev v celoti, predlagamo ob prenovi radikalno preoblikovanje gabaritov (odmik od varovanih hiš, znižanje etaž in streh) in fasad (oblikovanje v smeri čim večje transparentnosti).

Pri objektu Mlečna bi bilo potrebno danes ravno streho z vsemi strojnimi inštalacijami preoblikovati tako, da bi bile naprave zakrite, npr. z intenzivno zazelenjeno streho (grmovnice, manjša drevesa). Enako bi bilo potrebno preoblikovati streho na paviljonskem delu hotela Mantova. Ob prenovi bi bilo potrebno preoblikovati strehe na objektih Tržaška cesta 4, 5 in 6 (strešna okna, strešna kritina).

Moteča in likovno nekvalitetna je postavitev lesene skulpture v park pri Mlečni, ki bi jo bilo potrebno nemudoma odstraniti.

2.2.2 Dopustni dopolnilni in novi objekti ali ureditve

(grafični prikaz 2.2.2)

Ob Tržaški cesti je potrebno ohraniti specifično urbanistično strukturo večjih prostostojećih stanovanjskih hiš in vil.

Pri obnovah objektov nadvišanja niso dovoljena, ker vplivajo na enotno podobo ulice. Objekte, ki so višji in s tem izražajo pomemben javni ali družbeni značaj, se kot take ohranja (npr.: osnovna šola Tržaška cesta 2, EŠD 23303).

S sprejetim OPN je načrtovana gradnja izobraževalno/poslovno/upravnega objekta v križišču Ceste 6. maja in Tržaške ceste. Kot začasna je predvidena na tem mestu ureditev manjšega parka. Objekt bi moral slediti urbanistični strukturi Tržaške ceste na način, da bi sledil gradbeni liniji objektov, ki stojijo ob njej. Obcestni del objekta (objekt A) gabaritno ne sme presegati višine osnovne šole na Tržaški cesti 2. V primeru, da bi imel ravno streho, ne sme biti višji od kapi objekta osnovne šole.

Načrtovana sta prizidka k osnovni šoli na Tržaški cesti 2 na njeni zaledni strani. Gabaritno ne smeta presegati kapi obstoječe strehe. Oblikovanost fasad naj ne posnema oblikovanosti obstoječih fasad. V kolikor bo na fasadah berljiva etažnost objekta, mora slediti etažnosti obstoječega objekta. Zaželen bi bil odmik prizidkov od obstoječega objekta šole.

Znotraj varovanega območja Trškega jedra je načrtovana novogradnja poslovno-stanovanjskega objekta na lokaciji propadlega gospodarskega objekta v sklopu objektov Cankarjev trg 2, 2a, 2b, 3 in 3a. Višina slemena objekta mora biti enaka višini slemena sosednjih objektov. Streha mora biti dvokapnica z naklonom in kritino, predpisano v prostorskih dokumentih (opečnat bobrovec ali zareznik, naklon 35°- 45°). Fasada, izvedena v gladkem ometu v svetlih pastelnih naravnih tonih. V primeru, da investitor načrtuje sodobno oblikovan objekt (ravna streha, steklo, beton ipd.), pa višina objekta ne sme presegati višine kapi sosednjih objektov.

Manjši prizidki k objektom za potrebe dvigal ali kot funkcionalna komunikacijska izboljšava so predvideni:

- k objektu Cesta 6. maja 1,
- k objektu Tržaška cesta 1 (občina),
- k objektu Cankarjev trg 5 (pokrito stopnišče ali dvigalo).

Zraven teh dozidav se pri nekaterih objektih izvedejo nadstrešnice:

- Tržaška cesta 1 (občina),
- Tržaška cesta 2 (osnovna šola – nad vhodi),
- Cankarjev trg 6 (na notanjem dvorišču hotela Mantova),
- nova zunanja ureditev za objektom Tržaška cesta 30.

Ob parkirišču pri Mercatorju ob Jelovškovi cesti je načrtovana manjša krajinska ureditev.

Pri urejanju odprtega prostora je načrtovna ureditev dostopne poti k Ljubljani ob načrtovanem poslovno-stanovanjskem objektu na lokaciji propadlega gospodarskega objekta, v sklopu objektov Cankarjev trg 2, 2a, 2b, 3 in 3a, enako tudi dostop do Ljubljane pri lokaciji 11. šole pod mostom. V tem delu je načrtovana tudi sprehajalna pot ob Ljubljani.

Pred hotelom Mantova je načrtovana ureditev Cankarjevega trga iz sedanjega asfaltiranega parkirišča v tlakovan osrednji mestni trg s centralnim motivom (fontana ali kip). Križišče ostaja semaforizirano, površine za kolesarje in pešce pa razširjene na dopustne dimenzije.

Načrtovana je ureditev parka ob objektu Mlečna. Oblikovanje mora biti podrejeno ohranjanju zavarovane bukve in nadomestne saditve odstranjenega zavarovanega ginka. Razpoložljiv prostor prenese tudi umestitev manjših skulptur.

Ob objektih Doma krajanov in društva upokojencev na Tržaški cesti 11 in 12 je načrtovana preureditev manjše parkovne ureditve z baliniščem.

Za objektom Tržaška cesta 23 se preoblikuje obstoječe parkirišče v večje parkirišče, ki služi tudi za potrebe Cankarjevega doma in kot dovoz načrtovani individualni gradnji.

Pred Cankarjevim domom je načrtovana ureditev, ki lahko služi tudi kot letni prireditveni prostor za manjše prireditve.

Ob objektih na Tržaški cesti (hišne številke 22, 26 in 30) je na zaledni strani objekta predvidena gradnja pomožnih objektov. V glavnem gre za garaže, nadstrešnice ali manjše lope. Zagotoviti je potrebno njihovo kvalitetno oblikovanje, dimenzijsko morajo biti podrejeni osnovnim objektom.

Ob vilah morajo biti ograje oblikovane v historičnem slogu. Kovane ograje so lahko z ali brez grajenega parapeta.

Zaradi novih vsebin v objektu nekdanje mlekarne, danes pivovarne, je načrtovana ureditev letnega gostinskega vrta. Ob tem se rekonstruira cestni priključek Sušnikove ceste na Tržaško cesto. Za objektom je načrtovana ureditev parkirnih površin.

2.2.3 Ureditve robnih površin območja načrtovalskega dela KNP

(grafični prikaz 2.2.3)

V KNP-ju so predvidene navezave na sosednja območja urejanja (Ljublanica, športni park, park ob Tržaški cesti, Staro cesto). Za objektoma Tržaška cesta 22 in 26 je predlagana linijska saditev dreves za zakrivanje visokih stanovanjskih objektov, ki so za objektoma. Ostale ureditve na robnih površinah se izvedejo kot funkcionalno nadaljevanje ureditev znotraj obravnavanega območja in obratno.

Načrtovane ureditve so orientirane na posamezne objekte znotraj območja. Ob upoštevanju izbrane urbane opreme se bodo skozi ureditve javnega prostora navezale na sosednje površine.

2.2.4 Ureditev javnih površin

(grafični prikaz 2.2.4)

Urejene javne površine so v dojemanju urejenosti mesta ključnega pomena. V primeru odločitve, da bo mesto dajalo videz urejenosti, je potrebno veliko energije usmeriti v njihovo urejanje, saj na ta način postanejo privlačne za prebivalce in obiskovalce mesta. Njihovega urejanja se je potrebno lotiti premišljeno, strokovno in celostno.

Obe vzdolžni potezi v območju KNP (Tržaško cesto in Ljubljano) je potrebno oblikovati kot zeleni potezi mesta. Tržaško cesto kot osrednjo urbano potezo in Ljubljano kot najpomembnejšo naravno potezo v mestu. Nanju pa seveda navezati in z njima povezati vse ostale povezave v mestu. Tržaško cesto je po sprostitvi tranzitnega prometa skozi mesto potrebno oblikovati kot mestno cesto z umirjenim prometom in povečanimi površinami, namenjenimi pešcem, kolesarjem in ostalim nemotoriziranim uporabnikom. Ljubljana bo ob ureditvi plovnega režima postala bistveno bolj zanimiva, zato bo potrebno oblikovati dostope do obale, pristane za čolne in obrežne sprehajalne poti povsod tam, kjer bo to mogoče in dopustno.

Trg pred hotelom Mantova je potrebno urediti kot osrednji mestni trg, prvenstveno namenjen pešcem in vsaj deloma ozelenjen.

Elementi ureditve ploščadi ob spomeniku Ivana Cankarja naj bodo izhodišče za urejanje tlakovanih površin v mestu.

Kipi (javna plastika) so izjemno pomembni za oblikovanje javnega prostora in bi morali biti izbrani in postavljeni v prostor premišljeno. Ob primerni talni ureditvi (tlaki, vodni motiv, podstavek itd.) posamezna javna plastika na posameznem trgu ali manjši zeleni površini ne bi smela presežati dimenzij človeške figure v naravni velikosti. Materiali za javno plastiko morajo biti kvalitetni in dolgotrajni (kamen, kovina). Izbiro primerne kipa (likovna kvaliteta, sporočilnost, dimenzije itd.) in njegovo postavitev v javni prostor naj vsakič opravi komisija strokovnjakov, izbranih iz različnih področij. Mesto bi moralo stremeti k postavljanju kvalitetne javne plastike z jasno sporočilnostjo. Tematski sklopi, vezani na zgodovino mesta, se ponujajo sami po sebi (Ivan Cankar, Ljubljana itd.).

Poseben poudarek je potrebno nameniti urbanističnim potezom v mestu. Najpomembnejši vzdolžni potezi mesta sta Tržaška cesta in Ljubljana. V začetku Ljubljanske in v nadaljevanju Tržaška cesta sta obremenjeni z lokalnim in tudi s tranzitnim prometom. Predvsem je potrebno zmanjšati količino tranzitnega prometa zaradi oživitve mesta (pešcu prijazno okolje). Ljubljana je kot historičen naravni element mesta premalo izkoriščena.

Tržaško cesto je kot osrednjo komunikacijsko pot mesta potrebno primerno urediti. Ureditve morajo biti kvalitetnejše in bolj prijazne za pešce, kolesarje in funkcionalno ovirane osebe, predvsem pa mora biti vzpostavljena njihova ločitev od mirujočega in aktivnega prometa. Dodatno vrednost in veljavo osrednje urbane poteze mesta je mogoče nadgraditi z zasaditvijo drevoreda primerno rastočih dreves.

V urbanem urejanju mesta je potrebno odpraviti pomanjkljivo povezavo mesta z reko. Zaradi tega je nujno za pešce na več mestih vzpostaviti in urediti možnost prečenja Tržaške ceste v smeri vzhod-zahod. Povezave morajo biti jasno definirane v tlaku, z urbano opremo in zasaditvijo, varne (prometno-tehnični vidik) in smiselne.

Vse ureditve in posegi morajo biti načrtovani tako, da bodo ohranjali in/ali poudarjali pomembne vedute v mestu. Predvsem so pomembni pogledi na cerkve sv. Lenarta, sv. Trojice in sv. Pavla.

2.2.4.1 Utrjene površine

Najprimernejša in trajna izbira je pohorski tonalit, ki je v mestu že prisoten. Za posamezen sklop (pločnik, trg, cesta) je potrebno določiti izvedbeno podlago (glede na pričakovane obremenitve – pesek, beton, asfalt, tampon) in material (dimenzije, način polaganja in površinske obdelave). V sklop utrjenih in pohodnih površin sodi tudi izvedba robnikov, kanalet in pokrovov komunalnih jaškov. Kot kvalitetna primera talnih ureditev je potrebno izpostaviti ureditev ob hiši Cankarjev trg 4 in ureditev ob spomeniku Ivanu Cankarju. V obeh primerih je bil za urejanje površin uporabljen pohorski tonalit. Tlakovane površine morajo biti urejene v 1% padcu od hiš proti cestišču oziroma trgu. Od cestišča morajo biti površine, namenjene pešcem, ločene z muldo ali robnikom. V sodelovanju z ZVKDS je potrebno določiti izbiro materialov, njihove dimenzije in način obdelave, primeren za urejanje utrjenih površin znotraj varovanega območja.

Najprimernejši tlak je pohorski tonalit. Glede na obremenitev je potrebno izbirati velikost, debelino in izvedbo podlage. Najprimernejša debelina kamna je od 6 – 8 cm (ta prenese vse obremenitve), idealna 10 cm in ne tanjša od 3 cm za površine, namenjene izključno pešcem. Plošče kamna ne bi smele biti širše od 40 cm in daljše od 70 cm. Priporočljivo je polaganje plošč širine do največ 30 cm in poljubnih dolžin. Strukturo na večjih površinah je moč doseči tudi z različno obdelavo kamna (rezan, žgan, štokan, ...). Polirana izvedba je zaradi zdrsov neprimerna. Kot podlaga je najprimernejša utrjena površina, drenažni asfalt in nanj položen kamen v izbrani debelini. Ti elementi morajo biti materialno enotni. Razlike so lahko dimenzijske, v površinski obdelavi in niansah izbranega materiala.

Vse ureditve v mestu morajo biti zasnovane brez arhitektonskih ovir. Gostinski vrtovi na ulicah in trgih morajo biti zasnovani na način, da je vsa oprema enostavno odstranljiva in da je javni prostor izven obratovalnega časa lokalov dostopen in prehodan. Glede na konfiguracijo terena ni nobene potrebe po izvedbi podijev.

Ob načrtovanju, urejanju in izvedbi utrjenih površin je potrebno upoštevati tudi vgradnjo taktilnih oznak za slepe in slabovidne. Taktilne oznake naj se od ostalih površin ločijo le v strukturi (točkovni elementi, linijski elementi). Taktilne oznake je potrebno urejati v skladu s predpisanimi standardi.

Pohodne površine, namenjene prvenstveno pešcem (trgi, pločniki), se tlakujejo s ploščami iz naravnega kamna.

Pri poteh izven cest in ulic se določi hierarhija in s tem povezan način urejanja. Bolj kot je prostor 'naraven', bolj sonaraven je način urejanja poti. Poti ob Ljubljani in v parkih naj bodo peskane, sprejemljiva je tudi protiprašna zaščita. Površine, namenjene mirujočemu prometu, morajo biti v določenih delih načrtovane in urejene tako, da lahko postanejo tudi prostor, namenjen pešču, in po potrebi prireditvam (večji sejmi, festivali ipd.).

2.2.4.2 Zelene površine

(grafični prikaz 2.2.4.1)

Obstoječa količina zelenih površin bi se morala z ureditvami povečevati in ne zmanjševati. Izbor opreme teh površin ne more, zaradi svojega značaja, biti povsem enak, kot je na trgih in ulicah.

Prioritetno je potrebno ohraniti vso zavarovano drevnino in izjemna soliterna drevesa v mestu. Vse ureditve v območjih le-teh morajo biti podrejene njihovi ohranitvi (posegi v tla se morajo izogniti njihovem območju – širina drevesne krošnje in še najmanj 1 m). Za realno oceno drevesnega fonda je potrebno, vsaj na ključni drevnini, izdelati podrobno arboristično analizo stanja dreves, glede na rezultate pa potrebne vzdrževalne ukrepe in oceno perspektivnosti posameznih dreves.

Pri urejanju zelenih površin je potrebno posebno pozornost posvetiti vzdrževanju, ki mora biti redno in kvalitetno. Tratne površine morajo biti v rastni sezoni košene 2x mesečno in žive meje obrezane najmanj 1x letno. Prav tako je potrebno opraviti najmanj 1x letno pregled vseh grmovnic in dreves. Na osnovi opravljenega ogleda je potrebno določiti terminski plan sanacije morebitnih poškodb in ostalih rednih vzdrževalnih del.

Pri saditvah je potrebno zagotoviti dovolj ravnega prostora in kvalitetno rastišče (omejeno tlačenje korenin, preprečitev soljenja ipd.) za izbrano rastlinsko vrsto in saditi kvalitetne vrtnarske sadike obsega 18 cm in več.

Pri izbiri rastlinskih vrst je potrebno upoštevati lokacijo rastišča in izbirati tiste vrste, ki v konkretnem prostoru ne bodo zahtevale večkratnega vsakoletnega vzdrževanja. Poudarek naj bo na listopadnih rastlinskih vrstah. Prav tako naj bo izbor usmerjen v izbiro nestrupenih in nealergenih vrst. Izbrane naj bodo tiste rastlinske vrste, ki so odporne na mestno klimo, soljenje (ob cestah, pločnikih in parkiriščih), ki niso lomljive in ki nimajo agresivnega koreninskega sistema.

V območju prenove sta dve otroški igrišči, ki sta zagrajeni z ograjo. Med javne zelene površine spadajo park Mlečna z zavarovano bukvijo, območje ob Cankarjevem domu, ureditev za domom krajanov, ureditev pred in ob občinski stavbi s prav tako zavarovano bukvijo in manjša površina pred osnovno šolo. Seveda med zelene površine spada tudi drevored platan ob Tržaški cesti.

2.2.4.3 Urbana oprema

Poenoti se ulična oprema, senčnike, okvirje informativnih in reklamnih tabel, napise, klopi, smetnjake, pokrove jaškov, ulične svetilke, izveske s fasad, zamejitvene količke, elemente javne prometne infrastrukture (avtobusna postajališča), ipd.

Uredijo se prometne površine za pešce in kolesarje. Postaje za kolesa se uredi tako, da ne ovirajo prometa.

Zakriti je potrebno poglede na ekološke otoke, npr. z zeleno ali grajeno bariero.

Z vidika vzpostavljanja enotne in celostne podobe mesta bi glavna oprema morala biti materialno in barvno usklajena. Tako bi morali biti vsi kovinski deli obarvani enako (na primer RAL 7016), prav tako bi morali biti barvno usklajeni vsi leseni deli.

Obstoječ katalog urbane opreme, ki ga je izdelala občina Vrhnika, bi moral zraven izbora opreme in materialov na načelni ravni opredeliti tudi sistem umeščanja in okvirni obseg posameznih elementov na določenih lokacijah. V ta sklop bi morala zraven izbora opreme soditi tudi grafična podoba vidnih sporočil in cestno-prometna signalizacija. Celotna oprema/katalog mora biti usklajen z ZVKDS.

Pri označevanju kulturnih spomenikov je potrebno upoštevati Pravilnik o označevanju kulturnih spomenikov (Ur. l. RS, št. 57/2011) skupaj s Priročnikom za označevanje kulturnih spomenikov.

Izhodišča za oblikovanje, v kolikor bi se odločili za unikatno oblikovanje, je potrebno iskati v prostorskih danostih (Ljubljana, hrib) in kulturni zgodovini (od zgodovinskih obdobj do Ivana Cankarja).

Rešitve so lahko tipske (obstoječi ponudniki opreme na trgu) ali unikatne (natečaj ali razpis). O tem bo morala odločiti občina. Vsekakor pa bi v skupini, ki bo katalog oblikovala, morali biti zastopani strokovnjaki s področja oblikovanja, arhitekture in krajinske arhitekture.

Pri izbiri svetil javne razsvetljave in njihovem umeščanju je potrebno upoštevati Uredbo o mejnih vrednostih svetlobnega onesnaževanja (Ur. l. RS, št. 81/2007). Nesprejemljiva je uporaba za ljudi in živali motečih belih svetlobnih spektrov. Posamezne pomembnejše objekte znotraj območja KNP je dovoljeno osvetljevati tudi s poudarjeno osvetlitvijo (osvetljevanje posameznih arhitekturnih členov), prvenstveno s tal.

Potrebno je izbrati tip klopi, ki bo v svojih dimenzijskih in oblikovalskih različicah primerna za postavitve na trg, ulico, z naslonom ali brez, posamično ali v skupini. Parkovna klop je lahko drugačna od klopi, izbrane in predvidene za postavitve na tlakovane površine. Vsekakor pa bi morala v območju KNP biti uporabljena klop v kombinaciji lesa in kovine.

Koši za smeti morajo biti materialno in barvno usklajeni s klopmi, saj je njihova običajna lokacija ob klopih.

Ekološke otoke je potrebno umakniti z glavne ulice na zadnje dele parkirišč in jih ograditi ali obsaditi.

Drogovi za zastave morajo biti barvno in oblikovno usklajeni s kandelabri javne razsvetljave. Locirani so lahko ob objektih z javno funkcijo, na Cankarjevem trgu, pred Cankarjevim domom in v Parku samostojnosti.

Ograje so sprejemljive zgolj na mestih, kjer služijo varnosti pešcev. Oblikovane morajo biti čim bolj lahkotno in transparentno. V kovinski izvedbi z diagonalnim križem oz. v skladu z varnostnimi predpisi. Dopustne so tudi ograje ob gostinskih vrtovih, a le tam, kjer so gostinske terase neposredno ob cesti. Polni del ograje ne sme biti višji od 1 m (les, kovina). Ograje morajo biti odstranljive in v zimskem času odstranjene (november-marec).

Konfini morajo biti materialno, barvno in oblikovno usklajeni z obliko ograje in/ali stebrov za luči oz. zastave kot oblikovno soroden element. Uporabljajo naj se le tam, kjer drugačnih možnosti urejanja prostora ni.

Obstoječe pitnike in fontane je potrebno obnoviti in aktivirati. Po potrebi je mogoče na katerem od trgov postaviti še kakšnega, vendar morajo biti usklajene s prostorom, v katerega bodo umeščeni (trg, ulica, park ipd.). Predvsem ne smejo izstopati od ostalih elementov urejanja, ne po barvi, materialu in obliki.

Posode ali korita za rastline so z vidika oblikovanja prostora kot ločilni in/ali omejevalni element manj sprejemljiva. Lahko so le del ureditve ob vhodih v lokale. Morajo biti mobilne, v materialu in barvah, usklajene s katalogom opreme. Rastline naj se primarno sadijo v teren, za ločevanje in omejevanje pa naj se uporabljajo drugi elementi urbane opreme.

Stojnice ne morejo in ne smejo biti fiksne. Oblikovane morajo biti kot lahko prestavljiv element začasnega urejanja prostora (tržnica, sejmi). Obdobja in lokacije postavitve stojnic mora določiti občinski odlok.

Kioski so primerni zgolj in samo za sejemske prireditve. Postavitev kioska, kot rešitev lokacije za izvajanje dejavnosti, je sprejemljiva zgolj takrat, ko bodo druge možnosti umeščanja željenih vsebin izčrpane (lokali v lasti občine zasedeni). Kioski so lahko tipski ali oblikovani po naročilu. Lahko so kovinski (v predpisanem ralu), stekleni in/ali leseni. Lokacijo in trajanje postavitve mora določiti občinski odlok (dalj časa trajajoči sejmi in druge prireditve).

Postajališča morajo biti oblikovana tako, da bodo služila prvotnemu namenu: zaščiti potnikov pred vremenskimi vplivi. Lahko so hkrati tudi informacijske točke in oglaševalni prostori. Oglasne površine ne smejo prevladovati v površinah vertikalne konstrukcije objekta. Postajališča morajo biti usklajena z ostalo urbano opremo v mestu.

Nesprejemljivo je umeščanje infrastrukture in njenih elementov (merilne omarice, razdelilne omarice) na izpostavljene fasade ali druge pomembne arhitekturne elemente, še posebej na zavarovanih objektih. Primerne lokacije so v samih objektih ali dvoriščnih fasadah.

Dežniki in senčnice morajo biti odmaknjeni od objektov kulturne dediščine, ne smejo se dotikati fasad. Vsa oprema mora biti mobilna in lahko odstranljiva. Izvedba podijev na trgih in ulicah ni sprejemljiva. Obseg gostinskih vrtov, njihovo obliko, opremo in obratovalni čas bi moral definirati občinski odlok, ki tudi sicer določa tovrstne vsebine. Pri izdelavi odloka bi moral sodelovati ZVKDS v tistem delu, ki določa obseg in obliko gostinskih vrtov.

Ob izbiri načina informiranja in obveščanja (klasično, digitalno) je potrebno v katalogu urbane opreme določiti oblike posameznega elementa. Povsem neprimerne lokacije so neposredno ob glavnih fasadah zavarovanih objektov, ob spomenikih in na drugih izpostavljenih lokacijah. Nekaj možnih lokacij postavite prostostojećih oglasnih panojev je označenih v grafičnem delu KNP. V Trškem jedru je trajno reklamiranje v obliki obešank in postavljanja transparentov preko ceste (tovrstno oglaševanje je še posebej aktivno na Tržaški cesti) neprimerno. Izjemoma je dopustna namestitev posameznega transparenta preko Tržaške ceste za napoved kulturnih prireditev (do največ 14 dni). Postavljanje vidnih sporočil večjih dimenzij (jumbo plakati) in osvetljenih vidnih sporočil je v območju Trškega jedra nesprejemljivo tudi na zasebnih površinah.

V območju Trškega jedra je postavljanje nadstreškov in markiz nesprejemljivo, še posebej na varovane objekte kulturne dediščine in kulturne spomenike. Senčenje izložb, v kolikor je to nujno potrebno, naj se izvede z drugimi ukrepi (notranja senčila ipd.).

Napisi morajo biti izvedeni v ploskovni obliki, brez svetlobnih teles. Oblikovno in dimenzijsko morajo biti podrejeni posamezni fasadi. Enako velja tudi za izveske, ki so lahko le v konzolni obliki. Nameščajo se lahko v nivoju etažne plošče (nad pritličjem). Na objektu je lahko samo en izvesek za posamezno dejavnost. Na konzolo je lahko obešen izvesek v velikosti cca 0,5 m², v razmerju stranic 1,5 : 1. Daljša stranica, ki je vzporedna s tlemi, ne sme biti daljša od 80 cm.

Barvno in oblikovno morajo biti stojala za kolesa in kolesarnice usklajena z ostalo urbano opremo. Nameščajo naj se le tam, kjer so potrebe jasno izkazane. Na frekventnejših točkah se lahko postavijo tudi servisni stebri, vendar morajo biti barvno usklajeni z ostalo opremo. Stojala za kolesa morajo omogočati naslanjanje koles in zaklepanje okvirja.

V območju KNP je odvajanje vode potrebno rešiti z nagibi utrjenih površin in muldami v tlaku. Povsod, kjer je potreba po zajemanju padavinskih voda velika, je uporaba linijskih kanalet dopustna. Sprejemljivejša je ožja, nevidna oblika. Točkovni požiralniki so sprejemljivi le na cestiščih.

Katalog urbane opreme je priloga predmetnega OPPN.

2.2.5 Krajinske in parkovne ureditve

(grafični prikaz 2.2.5)

Obstoječa količina zelenih površin bi se morala z ureditvami povečevati in ne zmanjševati. Izbor opreme teh površin ne more, zaradi svojega značaja, biti povsem enak kot na trgih in ulicah.

Prioritetno je potrebno ohraniti vso zavarovano drevnino in izjemna soliterna drevesa v mestu. Vse ureditve v območjih le-teh morajo biti podrejene njihovi ohranitvi (posegi v tla se morajo izogniti njihovem območju – širina drevesne krošnje in še najmanj 1 m). Za realno oceno drevesnega fonda je potrebno, vsaj na ključni drevnini, izdelati podrobno arboristično analizo stanja dreves, glede na rezultate pa potrebne vzdrževalne ukrepe in oceno perspektivnosti posameznih dreves.

Glede na namembnost objekta Cankarjev trg 1 lahko vrt ob njem, v navezavi s sosednjimi površinami, dobi tudi javno funkcijo oz. namembnost. Potrebno bi ga bilo vključiti v zeleni sistem mesta. Urejanje posameznih elementov vrta mora slediti izhodiščem za prenavo in vzdrževanje, ki jih določi ZVKDS. Površina mora ostati oblikovana kot vrt premožne meščanske hiše iz začetka 19. stoletja. Ohraniti in obnoviti je potrebno vse historične grajene elemente v vrtu in posamezna vrednejša soliterna drevesa. Samonikla in pregosto zasajena drevesa pa zredčiti ali odstraniti.

Novih parkovnih površin, razen na prostoru načrtovane izgradnje upravno-poslovnega centra, pa še ta naj bi bila začasna, v območju KNP ni. Kot začasna ureditev bi morala biti oblikovana na način, da je njene elemente mogoče prestaviti na druge lokacije, trajnejše pa umestiti na lokacije, ki dopuščajo načrtovani gradnji navkljub, njihovo ohranitev.

Načrtovana je ureditev obstoječe zelenice ob parkirišču nakupovalnega centra ob Jelovškovi ulici (avtobusno postajališče). V zelenici bodo ohranjena obstoječa drevesa, nanje se bo navezala ureditev utrjenih površin z ureditvijo za posedanje.

Varovan drevored platan ob Tržaški cesti je smiselno ohranjati, vendar je ob sprejetju te odločitve potrebno zagotoviti kvalitetnejši rastiščni prostor, kot je obstoječ. Primarno je potrebno izboljšati rastiščne pogoje za drevesa, ki rastejo v drevoredu. Natančnejše ukrepe lahko določi le temeljita arboristična analiza. Odstrani je potrebno zbitost zemlje s korenin dreves (asfalt, objekte), korenine spihati in rastišče na novo urediti. Ureditev mora v območje dreves (širina krošnje in še en meter) posegati čim bolj subtilno (točkovni temelji, zaščita rastišča pred gaženjem in zbitostjo tal). Zaradi drevesne vrste in rabe okoliškega prostora je

potrebno zagotoviti redno vzdrževanje krošenj v skadu z arborističnimi načeli. Objekte je dovoljeno postavljati le izven območja dreves. Ob celoviti obnovi Tržaške je v skladu z ureditvijo dopustno zamenjati drevesno vrsto. Obstoječe objekte je potrebno prestaviti iz drevoreda (glej grafične priloge), urbano opremo pa uskladiti s priporočili KNP in katalogom opreme.

Ureditve v parku Mlečna morajo biti podrejene ohranjanju zavarovane bukve (posegi v tla le izven območja drevesa). Neprimerno je postavljanje kakršnih koli objektov v park. V primeru urejanja površin za otroke morajo biti igrala in izbor podlage prilagojena navedenim dejstvom. V primeru postavljanja skulptur so te lahko le manjšega formata (manjše od človeške figure, iz kamna ali kovine (bron), izjemoma betona), kiparsko kvalitetno oblikovane in izvedene (izbor opravi strokovna komisija, ki jo imenuje občina). Mogoče je tudi postavljanje začasnih kiparskih razstav na prostem (to je lahko vsebina tudi na ostalih javnih zelenih površinah).

Ob javnih objektih (občina, šola itd.) je obstoječe stanje potrebno ohranjati ali ga nadgraditi s kvalitetnejšimi ureditvami, predvsem gredic. Varovana drevesa je potrebno ohranjati in jih z ureditvami poudarjati.

Načrtovana je ureditev obstoječe zelene površine za Domom krajanov v prostor za druženje, s prostorom za prireditve.

Na vzhodni strani Tržaške ceste je ob objektu Tržaška cesta 23 načrtovana ureditev danes neurejene površine v manjši park.

Ob objektu Cankarjev dom je načrtovana zunanja ureditev, namenjena obiskovalcem prireditvev v domu. Zaradi frekvence obiskovalcev in potrebe po zunanjem prireditvenem prostoru je zasnovana ureditev s tlakovanimi površinami in zasaditvijo ob Tržaški.

Prav tako je zaradi vsebine objekta Mlekarna načrtovana na južni strani objekta manjša trška površina, gostinski vrt z zazelenitvijo, ki bo namenjena zbiranju in zadrževanju obiskovalcev pivovarne.

Za obsežnejšo saditev ob Tržaški cesti trenutno žal ni prostora. V primeru, da se bosta spremenili struktura in količina prometa (izgradnja obvoznice), predlagamo širitev zelenic in saditev drevoreda s primernim habitusom vzdolž Tržaške ceste. Obstoječa grmovna saditev naj se vzdržuje in nadomešča v primeru propada. Med cesto in parkiriščem pri Črnem orlu predlagamo saditev drevoreda dreves s klasičnim habitusom.

Pri urejanju zelenih površin je potrebno posebno pozornost posvetiti vzdrževanju, ki mora biti redno in kvalitetno. Tratne površine morajo biti v rastni sezoni košene 2x mesečno in žive meje obrezane najmanj 1x letno. Prav tako je potrebno opraviti najmanj 1x letno pregled vseh grmovnic in dreves. Na osnovi opravljenega ogleda je potrebno določiti terminski plan sanacije morebitnih poškodb in ostalih rednih vzdrževalnih del.

Pri saditvah je potrebno zagotoviti dovolj ravnega prostora in kvalitetno rastišče (omejeno tlačenje korenin, preprečitev soljenja ipd.) za izbrano rastlinsko vrsto in saditi kvalitetne vrtnarske sadike obsega 18 cm in več.

Pri izbiri rastlinskih vrst je potrebno upoštevati lokacijo rastišča in izbirati tiste vrste, ki v konkretnem prostoru ne bodo zahtevale večkratnega vsakoletnega vzdrževanja. Poudarek naj bo na listopadnih rastlinskih vrstah. Prav tako naj bo izbor usmerjen v izbiro nestrupenih in nealergenih vrst. Izbrane naj bodo tiste rastlinske vrste, ki so odporne na mestno klimo, soljenje (ob cestah, pločnikih in parkiriščih), ki niso lomljive in ki nimajo agresivnega koreninskega sistema.

2.3 Vrsta in namen prenove naselja

(grafični prikaz 2.3)

Celostno ohranjanje (integrated conservation) pomeni v osnovi »dinamično usmerjanje sprememb« z namenom, da se prepreči zanemarjanje, propadanje, pretirano izrabo ali uničenje naravnih, kulturnih in družbenih virov v njihovih razvojnih procesih (Pirkovič, 2005). Naloga celostnega ohranjanja ni le ovekovečenje kulturne dediščine kot sestavne vsebine grajenega ali naravnega človekovega okolja z njenim rednim vzdrževanjem in varovanjem, temveč mora poskrbeti tudi za njeno polno in kakovostno integracijo v današnjo družbo ter zanjo poiskati primerno namembnost (Roth, 2004).

V dolgoročnem, medgeneracijskem časovnem okviru trajnostnega razvoja je namreč najpomembnejša naloga ohranjanje ravno vire in njihovo raznolikost. Govorimo o enotni in celostni zaščiti okoljskih, ekonomskih, socialnih in kulturnih virov kot neobnovljivih virov.

Mednje prištevamo tudi dediščinski stavbni fond (dediščinski stavbni fond razumemo kot svojevrsten kulturni vir ali kot opredmetena sredstva z nezanemarljivo vrednostjo, tako z vidika ekonomije kot vložene energije in trajnostnih materialov) ter zgodovinsko pogojeno urbano kontinuiteto in tradicijo. Urbana kultura je prav gotovo sama po sebi trajnostna in premore visoko stopnjo stabilnosti in okoljske vzdržnosti. Je rezultat neprestanih vlaganj generacij v urbano okolje. Bolje kot bomo razumeli, kako upravljati in razvijati našo zgodovinsko mestno krajino, močnejša bo ta (Hassler idr., 2002).

Primerni ukrepi, ki lahko izboljšajo funkcionalne, tehnične, prostorsko-oblikovalske, bivalne, gospodarske, socialne, kulturne in ekološke razmere, bi bili:

- pospešeno oblikovanje in urejanje javnih površin s strani občine,
- vzpodbude (občina, država, mednarodni projekti) s stimulativnimi finančnimi ukrepi za prenovo in urejanje javne in zasebne lastnine (prenove objektov, streh, fasad), energetske sanacije, urejanje zelenih površin (nagrajevanje urejenih vrtov) ipd.),
- intenzivna obnova varovane kulturne dediščine kot vzpodbuda in zgled za obnovo ostalih objektov,
- sistematično umeščanje različnih dejavnosti v objekte,
- s strani občine stimulativne najemnine za poslovne prostore in stanovanja, ki so v njihovi lasti,
- vzpodbujanje in organizacija kulturnih, športnih ali drugih prireditev znotraj območja obnove,
- kontinuirano in poudarjeno sodelovanje z ZVKDS pri obnovi.

Celovita prenova skuša zagotoviti ohranitev grajenih struktur in oživiti urbana območja za doseg ciljev:

- arhitekturne, krajinske in oblikovalske rešitve prostorskih ureditev za ohranjanje identitete Vrhnike (odstranitev ali prenova motečih delov, dopustne nove ali dopolnilne gradnje in ureditve, urejanje robnih površin območja, urejanje javnih površin, krajinske in parkovne ureditve),
- povezovanje vsebin območja Trškega jedra z njegovim vplivnim območjem,
- izrabo obstoječega stavbnega tkiva z namenom izboljšanja bivanja,
- trajnostna izraba prostora, sanacija novejših pozidav v smislu tradicionalnih lokalnih zakonitosti stavbnega fonda,
- zmanjševanje (izgradnja alternativnih cest) in umirjanje motornega (cestno-prometni ukrepi) prometa skozi Trško jedro, urejanje površin za mirujoči promet,
- urejene in vsem dostopne javne površine (trgi, ulice, parki, površine za rekreacijo in površine za mirujoči promet ...),
- revitalizacija naselja kot priložnost za posredovanje vrednot prebivalcem in obiskovalcem ter popularizacija dediščine z namenom ohranjanja, saniranja in prezentiranja. ^[1]_[SEP]

Na karti je prikazano območje kvalitetnih arhitekturnih in prostorskih kvalitet, kjer je potrebno zagotoviti tekoče vzdrževanje. Za doseganje višje kvalitete pa je potrebno urejati predvsem javni prostor (poenotenje in ureditev tlakov, urbane opreme ipd.) in umeščanje javnega programa v pritličja objektov. V delu območja, ki je potrebno sanacije, je zraven sanacije objektov potrebno sanirati tudi odprt prostor.

Zaradi prepoznavnosti mesta je potrebno ohranjati pomembne vedute in jih nadgrajevati z umikom reklamnih sporočil in urejanjem javnega prostora.

2.4 Način prenove naselja (ni grafičnega prikaza)

Način prenove naselja bo potekal po fazah vzporedno na več nivojih. S KNP se usmerjajo:

- posegi za ožvitev stavbnega fonda z novimi in dopolnilnimi dejavnostmi,
- ohranjanje kulturne dediščine,
- posegi za rekonstrukcijo prometnih površin in dopolnitve mirujočega prometa,
- ohranjanje in prenova javnih odprtih površin,
- prenova zelenih površin,
- določila za primerno urbano opremo.

Novogradnje (poslovni ali stanovanjski objekti) morajo pri umeščanju v prostor in gabaritih upoštevati pogoje iz OPN. Pri oblikovanju fasad morajo biti ometani deli fasad izvedeni v svetlih tonih (pastelni, sivi ipd.), stekleni deli naj ne bodo izvedeni v refleksnem steklu, leseni deli naj bodo v svetlih ali naravnih tonih. Pri sodobno oblikovanih objektih je streha lahko tudi ravna, a ne sme presegati višine kapi sosednjih objektov. Javno pritličje mora biti oblikovano skladno z značajem celotnega objekta. V kolikor bi v pritlične objekte ob Tržaški cesti v pritličje

umeščali javni program jih je ob primernem oblikovanju in predhodnem soglasju ZVKDS mogoče nadvišati za eno etažo.

Pomožni objekti so pritlični objekti tlorisnih gabaritov do 25 m². Objekti za lastne potrebe morajo biti oblikovani skladno z oblikovanjem in materialni osnovnega objekta. Pozicioniranje in oblikovanje pomožnega objekta kot prizidek k osnovnemu objektu ni dopustno. Pri pomožnih objektih je dopustna izvedba ravne pohodne strehe kot terase ali zelene strehe. Pomožni objekti morajo biti enotno oblikovani glede materialov fasade, naklonov strešin, kritine in višine.

Izhodišča za posamezne objekte znotraj KNP, ki niso varovana kulturna dediščina:

Objekt/naslov, ime	Raba	Etažnost	Predvideni posegi na objektih	Usmeritve
Tržaška cesta 25	javna funkcija	P	objekt pravkar obnovljen	Tekoče vzdrževanje.
	Pogoji: Ohranjanje obsoječih gabaritov, funkcije in zagotavljanje tekočega vzdrževanja.			

Objekt/naslov, ime	Raba	Etažnost	Predvideni posegi na objektih	Usmeritve
Tržaška cesta 20	javna funkcija	P+3		
NOVA GRADNJA	Pogoji: Objekt v svojih gabaritih ne sme presegati višine osnovne šole na Tržaški cesti 2. Zaradi tlorisnih dimenzij objekta streha objekta naj ne bo dvokapnica v nagibu 35-45°. V pritličje morajo biti umeščene javne funkcije. Objekt naj bo oblikovan sodobno v kombinaciji klasičnega ometa, stekla in fasadnih oblog.			

Objekt/naslov, ime	Raba	Etažnost	Predvideni posegi na objektih	Usmeritve
Tržaška cesta 21	stanovanjski objekt	P+M		Tekoče vzdrževanje.
	Pogoji: V pritličje objekta je dopustna umestitev javne funkcije. Objekt naj se ohrani v historicistični podobi.			

Objekt/naslov, ime	Raba	Etažnost	Predvideni posegi na objektih	Usmeritve
Tržaška cesta 21a	stanovanjski objekt	P+M		
NOVA GRADNJA	Pogoji: Objekt v gabaritih ne sme presegati objekta na Tržaški cesti 21.			

Objekt/naslov, ime	Raba	Etažnost	Predvideni posegi na objektih	Usmeritve
Tržaška cesta 21b	stanovanjski objekt	P+M		
NOVA GRADNJA	Pogoji: Objekt v gabaritih ne sme presegati objekta na Tržaški cesti 21.			

Objekt/naslov, ime	Raba	Etažnost	Predvideni posegi na objektih	Usmeritve
Lošca 2	stanovanjski objekt	P+M		Tekoče vzdrževanje.
	Pogoji: V pritličje objekta se lahko umesti javna funkcija. Ob primernem oblikovanju se objekt lahko nadviša za eno etažo.			

Objekt/naslov, ime	Raba	Etažnost	Predvideni posegi na objektih	Usmeritve
Lošca 4	stanovanjski objekt	P+M		Tekoče vzdrževanje.
	Pogoji: V pritličje objekta se lahko umesti javna funkcija. Ob primernem oblikovanju se objekt lahko nadviša za eno etažo.			

Objekt/naslov, ime	Raba	Etažnost	Predvideni posegi na objektih	Usmeritve
Lošca 4a	stanovanjski objekt	P+M		Tekoče vzdrževanje.

	<p>Pogoji:</p> <p>V pritličje objekta se lahko umesti javna funkcija. Ob primernem oblikovanju se objekt lahko nadviša za eno etažo.</p>			
--	--	--	--	--

Objekt/naslov, ime	Raba	Etažnost	Predvideni posegi na objektih	Usmeritve
Trg Karla Grabeljska 1	javna	P+2		Tekoče vzdrževanje.

	<p>Pogoji:</p> <p>K objektu je predvidena gradnja prizidka za dvigalo. Nadvišanje objekta ni sprejemljivo.</p>			
--	--	--	--	--

Objekt/naslov, ime	Raba	Etažnost	Predvideni posegi na objektih	Usmeritve
Tržaška cesta 11	javna, poslovna	P+1		Tekoče vzdrževanje.

	<p>Pogoji:</p> <p>Objekt je bil pred časom primerno obnovljen. Zaradi tlorisnih dimenzij in značaja objekta (gospodarski objekt) njegovo nadvišanje ni sprejemljivo.</p>			
--	--	--	--	--

Objekt/naslov, ime	Raba	Etažnost	Predvideni posegi na objektih	Usmeritve
Tržaška cesta 12	javna	P+1		Tekoče vzdrževanje.

	<p>Pogoji:</p> <p>Objekt se lahko preoblikuje in poenoti, vendar mora v višinskih gabaritih ostati nižji kot objekt Tržaška 11.</p>			
--	---	--	--	--

Objekt/naslov, ime	Raba	Etažnost	Predvideni posegi na objektih	Usmeritve
982 / Tržaška cesta 10	stanovanjska	P		Tekoče vzdrževanje.

	<p>Varstveni pogoji:</p> <p>Gospodarski objekt Kunstljeve vile. Za vzdrževalna dela si je potrebno pridobiti kulturnovarstvene pogoje in soglasje.</p>			
--	--	--	--	--

Objekt/naslov, ime	Raba	Etažnost	Predvideni posegi na objektih	Usmeritve
984 / Tržaška cesta 10	stanovanjska	P		Tekoče vzdrževanje.
	Varstveni pogoji: Gospodarski objekt Kunstljeve vile. Za vzdrževalna dela si je potrebno pridobiti kulturnovarstvene pogoje in soglasje.			

Objekt/naslov, ime	Raba	Etažnost	Predvideni posegi na objektih	Usmeritve
Tržaška cesta 7	poslovna	P+M		Tekoče vzdrževanje.
	Pogoji: Bivše gospodarsko poslopje objekta Tržaška cesta 8. Z ulične fasade bi bilo potrebno umakniti velike reklamne napise in dejavnost označiti v skladu s katalogom urbane opreme. Nadvišanje objekta ni sprejemljivo.			

Objekt/naslov, ime	Raba	Etažnost	Predvideni posegi na objektih	Usmeritve
Tržaška cesta 7a	poslovna	P+M		Tekoče vzdrževanje.
	Pogoji: Bivše gospodarsko poslopje objekta Tržaška cesta 8. Nadvišanje objekta ni sprejemljivo.			

Objekt/naslov, ime	Raba	Etažnost	Predvideni posegi na objektih	Usmeritve
Tržaška cesta 7b	poslovna	P		Tekoče vzdrževanje.
	Pogoji: Bivše gospodarsko poslopje objekta Tržaška cesta 8. Minimalno nadvišanje objekta je sprejemljivo (sleme mora biti nižje od slemenja objekta Tržaška cesta 7).			

Objekt/naslov, ime	Raba	Etažnost	Predvideni posegi na objektih	Usmeritve
--------------------	------	----------	-------------------------------	-----------

Tržaška cesta 6	poslovno - stanovanjska	P+M		Tekoče vzdrževanje.
	Pogoji: Objekt je ob uličnem nizu mogoče nadvišati za eno etažo in ga preoblikovati kot vilo.			

Objekt/naslov, ime	Raba	Etažnost	Predvideni posegi na objektih	Usmeritve
Tržaška cesta 5	poslovno - stanovanjska	P+1+M		Tekoče vzdrževanje.
	Pogoji: Ob obnovi strehe bi bilo potrebno preoblikovati frčado in zamenjati strešno kritino, ob prenovi fasade pa odstraniti tende nad pritličjem.			

Objekt/naslov, ime	Raba	Etažnost	Predvideni posegi na objektih	Usmeritve
Tržaška cesta 4	poslovno - stanovanjska	P+2M		Tekoče vzdrževanje.
	Pogoji: Ob obnovi strehe je potrebno skladno s pogoji za trško jedro oblikovati strešne odprtine. Na ulični fasadi je potrebno reklame in izveske uskladiti s katalogom urbane opreme. Nadvišanje objekta ni sprejemljivo.			

Objekt/naslov, ime	Raba	Etažnost	Predvideni posegi na objektih	Usmeritve
Tržaška cesta 4a	poslovno - stanovanjska	P+2M		Tekoče vzdrževanje.
	Pogoji: Ob obnovi strehe je potrebno zamenjati strešno kritino, skladno s pogoji za trško jedro oblikovati strešne odprtine in dimnike. Na ulični fasadi je potrebno reklame in izveske uskladiti s katalogom urbane opreme in odstraniti neprimerne prizidke in nadstreške ob severni fasadi objekta.			

Objekt/naslov, ime	Raba	Etažnost	Predvideni posegi na objektih	Usmeritve
--------------------	------	----------	-------------------------------	-----------

Tržaška cesta 3a	poslovna	P+1		Tekoče vzdrževanje.
	<p>Pogoji:</p> <p>Objekt zgrajen v drugi polovici 20. Stoletja. Višji del objekta z vidnimi inštalacijami bi bilo potrebno z ulične strani zakriti ali preoblikovati (zasaditev na strehi pritličnega dela, postavitve blende ipd.).</p>			

Objekt/naslov, ime	Raba	Etažnost	Predvideni posegi na objektih	Usmeritve
673	stanovanjska	P	preoblikovanje	Tekoče vzdrževanje.
	<p>Pogoji:</p> <p>Gospodarski objekti ki spadajo k objektu Tržaška cesta 3. Preoblikovati jih je potrebno v duhu obstoječih drvarnic, kot lesene nadstreške za avtomobile, delno zaprte (kolesarnice).</p>			

Objekt/naslov, ime	Raba	Etažnost	Predvideni posegi na objektih	Usmeritve
664	poslovna	P	preoblikovanje	Tekoče vzdrževanje.
	<p>Pogoji:</p> <p>Objekt je v smeri Stare ceste mogoče ob primernem oblikovanju (paviljonska – lahkotna sodobno oblikovana konstrukcija) nadvišati za eno etažo.</p>			

Objekt/naslov, ime	Raba	Etažnost	Predvideni posegi na objektih	Usmeritve
Cankarjev trg 6	poslovna	P+2		Tekoče vzdrževanje.
	<p>Pogoji:</p> <p>Pritlični del objekta je potrebno preoblikovati. Zakrivanje inštalacij naj se ne izvaja z reklamami, ampak z arhitekturno ali krajinsko arhitekturno rešitvijo.</p>			

Objekt/naslov, ime	Raba	Etažnost	Predvideni posegi na objektih	Usmeritve
Cankarjev trg 1c	stanovanjska	P+1+M		Tekoče vzdrževanje.
	<p>Pogoji:</p>			

	Pri obnovi strehe je potrebno zamenjati strešno kritino in preoblikovati frčade.
--	--

Objekt/naslov, ime	Raba	Etažnost	Predvideni posegi na objektih	Usmeritve
2104	stanovanjska	P		Tekoče vzdrževanje.
	Pogoji: Pomožni objekti stavbe Cankarjev trg 1c. Oblikovati jih je potrebno v skladu s stanovanjskim objektom.			

Objekt/naslov, ime	Raba	Etažnost	Predvideni posegi na objektih	Usmeritve
1699	poslovna	P	obnova	preoblikovanje
	Pogoji: Objekt je bil umeščen med varovana objekta Cankarjev trg 7 in Ljubljanska cesta 1. Zato, da bosta oba objekta lahko spet samostojna objekta – vili, bi bilo objekt potrebno preoblikovati na način, da bi dosegli vizualni in fizični odmik od obeh objektov.			

Objekt/naslov, ime	Raba	Etažnost	Predvideni posegi na objektih	Usmeritve
Jelovškova ulica 1	poslovna	P		Tekoče vzdrževanje.
	Pogoji: Objekt ni sprejemljivo nadviševati, ohranjati je potrebno obstoječo rabo.			

Objekt/naslov, ime	Raba	Etažnost	Predvideni posegi na objektih	Usmeritve
Cankarjev trg 2b	stanovanjska	P+1		Tekoče vzdrževanje.
	Pogoji: Ob obnovi strehe je potrebno zamenjati strešno kritino.			

Objekt/naslov, ime	Raba	Etažnost	Predvideni posegi na objektih	Usmeritve
Ljubljanska cesta 1a				
NOVA GRADNJA	Pogoji: Dovoli se izvedba novogradnje v pravokotnem tlorisu. V pritličju so lahko lokali. Zaradi ohranjanja strukture in značaja stavbnega fonda v neposredni okolici je dovoljena dvokapna streha s predpisanimi nakloni, kjer je kap strehe nižji ali enak spodnji višini horizontalnega venca pod streho sosednjega uličnega objekta Cankarjev trg 4 (»Črni orek«). Potek slemena mora biti vzporeden z daljšo stranico. Streha mora biti dvokapnica z kritino opečnat bobrovec ali zareznik, z naklonom 35°- 45°. Fasada mora biti izvedena v gladkem ometu, v svetlih naravnih tonih ali sodobno oblikovana (fasadne plošče, steklo, les, kovina).			

Usmeritve po enotah urejanja prostora:

Del VR 1412, VR 1872, VR 1871(namenska raba: ZP) - Nabrežje Ljubljanice

Ljubljanica je zavarovana z Odlokom o razglasitvi struge reke Ljubljanice ter njenega pritoka Ljubije, vključno z bregovi, in območja stare struge Ljubljanice, za kulturni spomenik državnega pomena (Ur. l. RS, št. 115/2003). V 4. členu tega odloka je zapisana prepoved posegov v priobalno zemljišče reke Ljubljanice.

Vse predvidene ureditve morajo biti načrtovane na način, da bodo posegi v tla minimalni (točkovno temeljenje) in da z njimi ne bo spreminjana podoba nabrežja (upoštevanje naravne konfiguracije terena, uporaba naravnih materialov). V skladu z usmeritvami ZVKDS in ARSO je potrebno načrtovati vzdrževanje obstoječe zarasti in načrtovanje nove. Obrežna zarast ne sme zakrivati pogledov na varovane enote nepremične kulturne dediščine v celoti, zato se sme v teh delih pojavljati zgolj v točkovnih sekvencah.

Morebitni posegi morajo biti načrtovani tako, da ne bo posegov v rečno strugo in brežine na način, da le-ti ne bi bili sprejemljivi za varstvo narave.

Del VR 457 (namenska raba: CU) - Cankarjev trg 2, 2a, 2b, 3, 3a in 4

Objekte Cankarjev trg 2, 3 in 3a, (EŠD 14331, EŠD 14332 in EŠD 14334) je potrebno urejati v skladu z izhodišči ZVKDS.

Stavba Cankarjev trg 3a je bila pred leti celostno obnovljena, izvajati je potrebno stalna vzdrževalna dela, za katera je potrebno pridobiti kulturnovarstvene pogoje in kulturnovarstveno soglasje ZVKDS. Ob ohranjanju z ZVKDS usklajene zunanje podobe objektov (fasade, strešine, stavbno pohištvo) je mogoča energetska sanacija stavb. Za objekt Črni orek - Cankarjev trg 4 (EŠD 14333) je pred prenovu potrebno izdelati konservatorski načrt v skladu z veljavno zakonodajo in predpisi.

Predvsem v smeri proti Ljubljanici je potrebno ohranjati zeleni pas, urejen s primerno vegetacijo in usklajen z načrtovanimi ureditvami nabrežja reke.

Načrtovane in obstoječe površine, namenjene parkiranju, je potrebno zaradi ohranjanja in povečevanja zelenih površin v največji možni meri izvesti kot zelena parkirišča in na njih navezati še preostale zelene površine. Na lokaciji propadlega gospodarskega objekta se dovoli izvedba novogradnje v pravokotnem tlorisu. Sleme dvokapne strehe s predpisanimi nakloni, zaradi ohranjanja strukture in značaja stavbnega fonda v neposredni okolici, ne sme biti višje od slemen sosednjih objektov (Cankarjev trg 2, 2a, 3 in 3a). Streha mora biti dvokapnica z naklonom in kritino, predpisano v planskih dokumentih (opečnat bobrovec ali zareznik, naklon 35°- 45°). Fasada, izvedena v gladkem ometu, v svetlih pastelnih naravnih tonih ali sodobno oblikovana (steklo, les kovina).

Zaradi strnjene zidave objektov je pomožne objekte dovoljeno umeščati le med objekte. Višina ne sme presegati višine pritličja. Ne smejo izstopati iz gradbenih linij, zamaknjeni od glavne fasade.

VR 458 (namenska raba: PC) - Cankarjev trg – državna cesta Vrhnika - Borovnica (DC 642)

Cesto je potrebno urejati kot cesto starega mestnega jedra, usklajeno v tlakah in urbani opremi. Enako velja za objekte, ki tvorijo njen ulični niz.

VR 460 - Jelovškova ulica 1 in 3, Cankarjev trg 7, 8, 11 in Ljubljanska cesta 1

V enoti urejanja prostora so naslednje enote nepremične kulturne dediščine Vrhnika – Gasilski dom (EŠD 17957), Vrhnika – Hiša Ljubljanska cesta 1 (EŠD 17945), Vrhnika – Hiša Cankarjev trg 7 (EŠD 17951), Vrhnika – Hiša Cankarjev trg 8 (EŠD 847) in Vrhnika – Hiša Cankarjev trg 11 (EŠD 17952).

Glede na funkcionalni pomen objekta gasilskega doma in njegovih potreb ZVKDS dopušča povečavo vrat za gasilske avtomobile. Ob ohranjanju z ZVKDS usklajene zunanje podobe objekta (fasade, strešine, stavbno pohištvo) je mogoča energetska sanacija stavb.

Glede na neprimerne gradbene posege predlagamo preoblikovanje v 80. letih prejšnjega stoletja zgrajenega objekta med objektoma Ljubljanska cesta 1 in Cankarjev trg 7 (nekdanja trgovina Mercator). V primeru nadomestne gradnje mora le-ta biti pritlična, transparentna, bistveno manjša in historičnih objektov ne sme povezovati. Namembnost objekta in vseh obstoječih lokalov naj se načrtuje v skladu z obstoječo rabo trga. V skladu z urejanjem kareja bi bilo z objektov Hiša Ljubljanska 1 (EŠD 17945) in Hiša Cankarjev trg 7 (EŠD 17951) potrebno odstraniti bakrene nadstreške na pritličnem delu fasad objektov.

Parkirišče, ki je občasno uporabljano kot sejemski prostor, ostane v gabaritih enako, spremeni se prometni režim. Obstoječo zazelenitev je potrebno ohraniti. Opremiti ga je potrebno s potrebno infrastrukturo.

Tlake ob objektih in na trgih je potrebno uskladiti z izbranim tlakovanjem (material, dimenzije kamna, način polaganja ipd.).

VR 459 (namenska raba: PC) - Cankarjev trg – državna cesta Vrhnika – Horjul (DC 407)

Cesto je potrebno urejati kot cesto starega mestnega jedra, usklajeno v tlakah in mestni opremi. Enako velja za objekte, ki tvorijo njen ulični niz.

VR 2025 (namenska raba: ZD) - zelenica pri Loka centru

Zelenico je potrebno urejati z naravnimi materiali in minimalno količino utrjenih površin (tlaki, poti). Zasaditi jo je potrebno z listopadnimi grmovnicami in drevesi primerne habitusa.

Postavitev avtobusnega postajališča naj ne posega v obstoječi drevesni fond. Opremo postajališča je potrebno izbrati iz nabora predlagane urbane opreme.

VR 473 (namenska raba: CU) - Cankarjev trg 1, 1b, 1c, 5 in Tržaška cesta1

V enoti urejanja so enote kulturne dediščine Vrhnika – Hiša Cankarjev trg 5 (EŠD 17946), Vrhnika – Hiša z vrtom Cankarjev trg 1 (EŠD 848), Vrhnika – Gospodarsko poslopje Cankarjev trg 1a (EŠD 18032), Vrhnika – Kmečka posojilnica (EŠD 17947), Vrhnika - Spominska plošča Ivanu Cankarju pri mostu čez Ljubljnico(EŠD 23355) in Vrhnika – Spomenik Ivanu Cankarju (EŠD 23353).

Za objekt Cankarjev trg 5 (EŠD 17946) je potrebno načrtovati celovito obnovo v skladu s kulturnovarstvenimi pogoji in soglasjem. Južno od objekta je nujna statična sanacija začetnega kamnitega zidu. Ob ohranjanju z ZVKDS usklajene zunanje podobe objektov (fasade, strešine, stavbno pohištvo) je mogoča energetska sanacija stavb. Zaradi obstoječe rabe je potrebno v objektu občine Vrhnika – Kmečka posojilnica (EŠD 17947) omogočiti dostop funkcionalno oviranim osebam. Predvidena je gradnja dvigala na zaledni strani objekta. Za stavbo občine stoji pomožni objekt (garaža), ki se ohranja. Načrtovana nadstrešnica mora biti izvedena v lahki konstrukciji (kovinski) s transparentno ali zazelenjeno streho, brez vertikalnih zapor.

Objekt Hiša z vrtom Cankarjev trg 1 (EŠD 848) je bil pred časom obnovljen in je trenutno brez vsebine. Potrebno bi bilo zagotoviti tekoče vzdrževanje. Objekt Gospodarsko poslopje Cankarjev trg 1b je potreben sanacije. Pri obnovi je potrebno ohraniti vse kvalitetne arhitekturne elemente (portali, mreže itd.), značilne za gospodarska poslopja. Zaradi erozije na strani Ljubljnice bi ga bilo potrebno tudi statično sanirati.

Elementi ureditve ploščadi ob spomeniku Ivana Cankarja naj bodo izhodišče za urejanje tlakovanih površin v mestu.

VR 1774 (namenska raba: CU) - zelenica ob občinski stavbi

Gradnja prizidka k občinski stavbi ni načrtovana. Površina se parkovno uredi (trata, grmovnice in drevesa). Smiselna bi bila povezava z vrtom ob hiši Cankarjev trg 1.

Posegi v območje varovanega drevesa rdeče bukve (*Fagus sylvatica* 'Purpurea') niso dopustni. Tudi vse ostale ureditve bi morale biti zasnovane tako, da se ohranja pogled na drevo.

VR 472 (namenska raba: ZP) - vrt ob hiši Cankarjev trg 1

Glede na namembnost objekta Cankarjev trg 1 lahko vrt ob njem, v navezavi s sosednjimi površinami, dobi tudi javno funkcijo oz.namembnost. Potrebno bi ga bilo vključiti v zeleni sistem mesta. Urejanje posameznih elementov vrta mora slediti izhodiščem za prenavo in vzdrževanje, ki jih določi ZVKDS. Površina mora ostati oblikovana kot vrt premožne meščanske hiše iz začetka 19. stoletja. Ohraniti in obnoviti je potrebno vse historične grajene elemente v vrtu in posamezna vrednejša soliterna drevesa.

Pomožni objekti so lahko le tisti, ki so historično izpričani v vrtu, sicer postavljanje pomožnih objektov ni dopustno.

VR 470 (namenska raba: CD) - Tržaška cesta 2 – Osnovna šola Ivana Cankarja (Mrakova šola)

Stavba osnovne šole je varovana kulturna dediščina Vrhnika – Osnovna šola Tržaška 2 (EŠD 23303). Objekt je potrebno urejati v skladu z izhodišči ZVKDS. Ob ohranjanju z ZVKDS usklajene zunanje podobe objekta (fasade, strešine, stavbno pohištvo) je mogoča energetska sanacija stavbe. Potrebno je preoblikovati nadstrešek nad vhodom in informacijsko tablo.

Prizidek je dopusten le na zaledni strani objekta. Oblikovan mora biti drugače od osnovnega objekta, od objekta jasno ločen s cezuro, v vseh gabaritih podrejen osnovnemu objektu (višina največ do kapi, umaknjen od linij obstoječih fasad).

Prostor pred šolo se mora urediti kot varno območje za zadrževanje šolarjev. Ureditev mora ostati parterna in pogledi na objekt odprti. Sanirati in aktivirati se mora vodni motiv, ki je osrednji element prostora pred šolo. Vodnjak je potrebno strokovno obnoviti v skladu s kulturnovarstvenimi pogoji in soglasjem ZVKDS.

Ureditev mora upoštevati obstoječi soliterni drevesi cigarovec (*Catalpa bignoides*) na severni strani šole in krilati oreškar (*Pterocarya fraxinifolia*) na južni strani šole.

Del VR 2026 (namenska raba: CD) - Tržaška cesta 2a – Vrtec Želvica

Objekt vrtca ni enota nepremične kulturne dediščine in leži izven območja varovanega Trškega jedra. Njeno urejanje grajenih struktur mora biti podrejeno pojavnosti sosednjih objektov, okolico bi bilo smiselno urejati v skladu z oblikovanjem zelenega sistema mesta in varovanega območja mestnega jedra (izbira drevesnih vrst, odprtost zelenih površin ipd.).

VR 471 (namenska raba: CU) - Tržaška cesta 4, 4a, 5 in 6

Objekte je potrebno 'očistiti' vseh prizidkov, začasnih objektov, nadstrešnic ipd. Dozidave in nadzidave niso sprejemljive. Objekte je potrebno ohranjati v obstoječih višinskih gabaritih. Sanirati je potrebno strešine in strešno kritino na objektih 4a, 5 in 6, na objektu 4 pa urediti strešne odprtine. Prav tako je potrebno fasade očistiti reklamnih sporočil in njihovo podobo uskladiti s katalogom. Dopustno je načrtovanje obnov objektov in fasad, skladno s predhodno pridobljenimi kulturnovarstvenimi pogoji in soglasjem ZVKDS.

Pomožne objekte je dopustno postavljati na zaledni strani objektov. Objekti morajo biti pritlični, z dvokapno streho z opečno kritino ali enokapno streho s transparentno ali kovinsko kritino v rdeči ali rjavi barvi. Enotno oblikovani in odmaknjeni od osnovnega objekta (garaža, vrtna lopa).

VR 1893 (namenska raba: CU) - Cankarjev trg 9, 6, 6a in Tržaška cesta 3

Stavbe Vrhnika – Cankarjev trg 9 (EŠD 17955), Vrhnika – Cankarjev trg 6a (EŠD 20738), Vrhnika – Hiša Tržaška 3 (EŠD 17948) in Vrhnika - Gospodarsko poslopje za hotelom Mantova (EŠD 12423) so objekti kulturne dediščine. Ob ohranjanju z ZVKDS usklajene zunanje podobe objektov (fasade, strešine, stavbno pohištvo) je mogoča energetska sanacija stavb. Ob usklajeni prenovi gospodarskega objekta ga je z lahkotno transparentno konstrukcijo mogoče povezati s hotelom.

Trg pred hotelom Mantova je potrebno urediti kot osrednji mestni trg, prvenstveno namenjen pešcem in vsaj deloma ozelenjen. Pri urejanju Vrhnika – Drevored platan ob Tržaški cesti (EŠD 21010) je potrebno posebno pozornost nameniti parterni ureditvi. Drevesa imajo slabe rastiščne pogoje, ki jih je z ureditvijo potrebno izboljšati. Pri večjih posegih v tla bi bila lahko poškodovana do te mere, da bi propadla. V primeru propada več dreves je potrebno pretehtati možnosti zamenjave drevesne vrste za primernejšo (habitus v skladu z razpoložljivim prostorom, prilagojenost rastišču). Objekte, ki so danes razmeščeni med drevesi, je potrebno prestaviti na primernejšo lokacijo, pred tem pa pretehtati tudi druge možnosti umeščanja dejavnosti v že obstoječe grajene strukture.

VR 1875 (namenska raba: CU) - Tržaška cesta 3a »Mlečna«

Spremembe objekta so lahko le minimalne v smislu sanacije strehe (dvokapnica z opečno kritino) in zakrivanje naprav in dimnikov na strehi. Večjih dozidav in prizidav (širjenje lokala) prostor ne bi prenesel. Pomožni objekti so nesprejemljivi.

VR 1874 (namenska raba: ZP) - park pri Mlečni

V parku je potrebno ohraniti soliterno drevo rdeče bukve (*Fagus sylvatica 'Purpurea'*). Prav tako bi morali ponovno zasaditi ginko (*Ginko biloba ssp.*) na primerno lokacijo in primerno sorto – glede na razpoložljiv rastiščni prostor.

V poletju 2015 je bila v območju parka pri Mlečni postavljena lesena skulptura. Skulptura je likovno nekvalitetno rezbarsko delo, postavljeno na monumentalni betonski podstavek in bi jo bilo potrebno odstraniti.

Ker je park majhnih dimenzij, idej o programih pa veliko, bo potrebno odločiti, ali naj bo skulpturni park (s skulpturami manjših dimenzij, kvalitetnih umetnikov in iz kvalitetnih materialov) park, prijazen staršem z otroki, ali gostinski vrt. Trenutno je zelenih (tratnih) površin malo. Zato širitev gostinskih teras ni primeren razvoj prostora.

Ohraniti in urediti je potrebno peš povezavo med Staro cesto in Tržaško cesto.

VR 1859 (namenska raba: CU) - Cesta 6. maja 1, Poštna 1, Tržaška cesta 7, 7a, 7b, 8, 10, 11, 12

Enote kulturne dediščine v EUP so Vrhnika – Hiša Tržaška 8 (EŠD 18025), Vrhnika – Kunstljeva vila (EŠD 23310), Vrhnika – Hiša Poštna 1 (EŠD 17949) in Vrhnika – Doprski kip Karla Grabeljška (EŠD 23362). Objekti niso potrebni obnove, saj so bili pred kratkim obnovljeni.

Objekt Tržaška cesta 7 je degradiran z reklamami velikega formata, ki jih je potrebno v skladu s celotno ureditvijo območja odstraniti. Oblika in način postavljanja izveskov je opisan v poglavju o urbani opreми.

Površine za in ob objektu Tržaška cesta 11 in 12 so neurejene. Predlagana je umestitev odprtega balinišča in prostora za druženje.

Načrtovanje obnove gospodarskega poslopja ob Kunstljevi vili (EŠD 23310) je mogoče ob pridobitvi kulturnovarstvenih pogojev in soglasju ZVKDS.

Ureditev okolice kipa K. Grabeljška(EŠD 23362) je opisana v poglavju 2.8.

Dozidava objekta Cesta 6. maja 1 zaradi umestitve dvigala je dopustna na zahodni ali severni strani objekta.

VR 463 (namenska raba: CD) - Zelenica v križišču Tržaške ceste in Ceste 6. maja

Na tej lokaciji je predvidena gradnja izobraževalno-poslovno-upravnega centra. Objekt mora upoštevati gradbeno linijo objektov ob Tržaški cesti. Po gabaritih ne bi smel, zaradi ohranjanja strukture objektov ob Tržaški cesti, presegati najvišjega obstoječega objekta ob Tržaški cesti – osnovne šole na Tržaški cesti 2. Ker je gradnja objekta odložena za nedoločen čas, naj se površina začasno uredi kot parkovna površina v kombinaciji z otroškim igriščem.

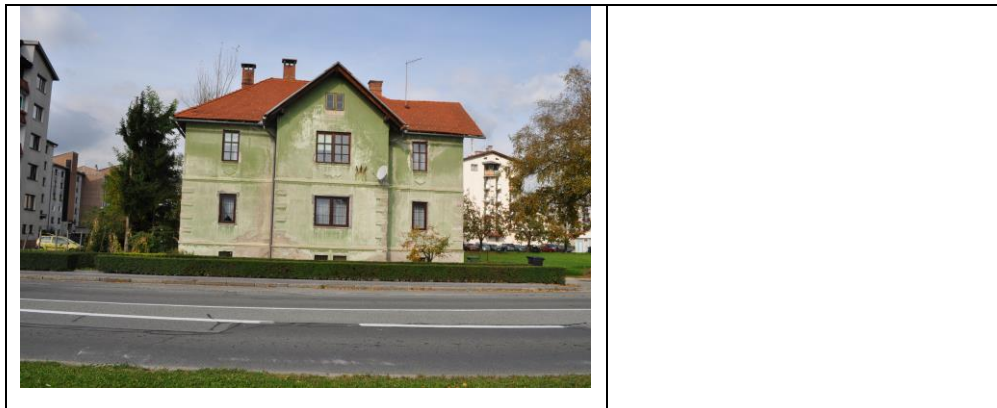
Ob Cesti 6. maja je zasajen drevored brez (*Betula pendula*). Breza je za sajenje v ulične drevorede manj primerna drevesna vrsta zaradi močnega koreninskega sistema, podvržena je vetrolomu in snegolomu kot hitrorastoča vrsta, močno semeni, cvetni prah je alergen.

Glede na značilnosti brez v drevoredu ob Tržaški cesti predlagamo zamenjavo drevesne vrste ob ureditvi drevoreda. V primeru, da bo na Tržaški cesti urejan drevored v celotni potezi, je potrebno pretehtati smiselnost izvedbe dvojnega drevoreda in prilagoditi izbor drevesne vrste siceršnji ureditvi Tržaške.

VR 1873 (namenska raba: CU) - Tržaška cesta 22

Objekt je enota kulturne dediščine Vrhnika – Vila Tržaška 22 (EŠD 23302). Ob ohranjanju z ZVKDS usklajene zunanje podobe objekta (fasade, strešine, stavbno pohištvo) je mogoča energetska sanacija stavbe. Zaradi omejenega prostora ob objektu prizidave, nadzidave niso dopustne. Na zaledni strani objekta je pomožni objekt. V tem delu predlagamo saditev višjih dreves za zakrivanje blokovne pozidave v ozadju. Širitev je ob primernem oblikovanju dopustna, vendar ne za več kot eno parkirno mesto (2,5 x 5 m). Potrebna bi bila obnova fasade ob pridobitvi kulturnovarstvenih pogojev in soglasja ZVKDS.

	primer fasade potrebne obnove
--	-------------------------------

Ozelenjeni del vrta naj se ohrani v največji možni meri in zasadi z grmovnicami in drevjem, značilnim za vrtove ob vilah.

Del VR 467 (namenska raba: CU) - Lošca 2, Tržaška cesta 21, 23, 25

V območju KNP je enota nepremične kulturne dediščine Vrhnika – Hiša Tržaška 23 (EŠD 17950). Ob ohranjanju z ZVKDS usklajene zunanje podobe objekta (fasade, strešine, stavbno pohištvo) je mogoča energetska sanacija stavbe.

Novo parkirišče naj bo od varovanega objekta Tržaška cesta 23 ločeno z rastlinsko cezuro (saditev žive meje ali prostorastočih grmovnic). Tudi obstoječe naj se ozeleni.

Ohranja se obstoječi gabarit objekta Lošca 2; objekt je bil pred leti obnovljen. Za vsak poseg je potrebno pridobiti kulturnovarstvene pogoje in soglasje ZVKDS.

Na zaledni strani objekta Tržaška cesta 21 je dopustna postavitvev nezahtevnega objekta (nadstrešnice za avtomobile) in/ali manjša vrtna lopa, ki mora biti gabaritno in oblikovno podrejena obstoječemu objektu. Objekti morajo biti pritlični z dvokapno streho, krito z opečno kritino, ali enokapnico s transparentno ali kovinsko kritino v rdeči ali rjavi barvi. Objekti naj imajo lesene stene ali pa naj bodo brez sten.

VR 464 (namenska raba: CU) - Tržaška cesta 26

Objekt je enota kulturne dediščine Vrhnika – Ogrinova vila (EŠD 23304). Ob ohranjanju z ZVKDS usklajene zunanje podobe objekta (fasade, strešine, stavbno pohištvo) je mogoča energetska sanacija stavbe.

Okolico je potrebno urediti v skladu z izhodišči za urejanje vrtov ob vilah. Zaradi blokovne pozidave predlagamo saditev višjih dreves v zaledju objekta za zakrivanje pogledov.

Na zaledni strani objekta je dopustna postavitvev nezahtevnega objekta (nadstrešnica za avtomobile oz. manjše vrtno lopo), ki mora biti gabaritno in oblikovno podrejen obstoječemu objektu. Objekt mora biti pritlični z dvokapno streho, krito z opečno kritino, ali enokapnico s transparentno ali kovinsko kritino v rdeči ali rjavi barvi. Objekt naj imaj lesene stene ali pa naj bo brez sten.

Ob ureditvi okolice je potrebno zagotoviti tudi dovolj zelenih površin, kot je značilno za objekte iz obdobja nastanka objekta.

VR 2051 (namenska raba: ZP) - park pred kulturnim domom

Površina mora biti oblikovana tako, da bo omogočila zbiranje obiskovalcev prireditev in nudila zaščito pred vplivi s ceste. Posadijo naj se listopadna drevesa in grmovnice. Za urejanje utrjenih površin morajo biti uporabljeni naravni materiali.

Del VR 2052 (namenska raba: CU) - Tržaška cesta 27

V območju KNP je enota nepremične kulturne dediščine Vrhnika – Mlekarna (EŠD 12524). Ob ohranjanju z ZVKDS usklajene zunanje podobe objekta (fasade, strešine, stavbno pohištvo) je mogoča energetska sanacija stavbe. Novogradnje, prizidave in nadzidave niso sprejemljive. Potrebno je načrtovanje celostne obnove objekta ob pridobitvi kulturnovarstvenih pogojev in soglasja ZVKDS.

VR 1680 (namenska raba: SSea) - Tržaška cesta 30

Objekt je enota kulturne dediščine Vrhnika – Hiša Tržaška 30 (EŠD 12442). Ob ohranjanju s službo usklajene zunanje podobe objekta (fasade, strešine, stavbno pohištvo) je mogoča energetska sanacija stavbe. Prizidave, nadzidave objekta niso dopustne. Na zaledni strani objekta je dopustna postavitve nezahtevnega objekta (nadstrešnice za avtomobile) ali več manjših v nizu, ki morajo biti gabaritno in oblikovno podrejeni obstoječemu objektu. Objekti morajo biti pritlični z dvokapno streho, krito z opečno kritino, ali enokapnico s transparentno ali kovinsko kritino v rdeči ali rjavi barvi. Objekti naj imajo lesene stene ali pa brez sten.

Ob ureditvi okolice je potrebno zagotoviti tudi zelene površine.

VR 1329 (namenska raba: PC) - Tržaška cesta, Ljubljanska cesta

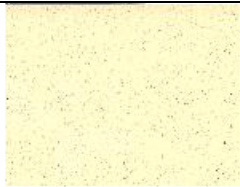
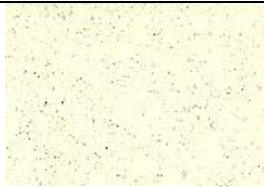

Primarno je na obeh cestah potrebno zmanjšati količino tranzitnega prometa in število parkirnih mest neposredno ob cesti.

Celotno potezo je potrebno oblikovno urediti. Poenotiti je potrebno vse elemente urejanja (zasaditve dreves in grmovnic, urbano opremo, talne ureditve). Iz prostora je potrebno umakniti oglaševanje. Obcestni oglasi motijo zbranost voznikov in zmanjšujejo cestno-prometno varnost. Količino prometne signalizacije je potrebno zmanjšati na dovoljeni minimum.

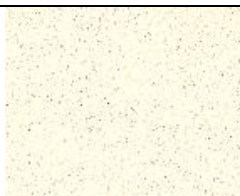
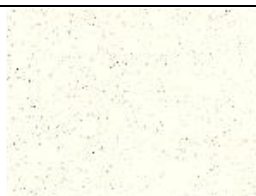

Pri urejanju fasad je potrebno za barvanje fasade obstoječih objektov in novogradenj uporabiti kolorit varovanih objektov (svetli zemeljski toni). Celoten objekt mora biti obarvan enovito v največ treh barvah oz. barvnih tonih (fasadne ploskve, obrobe odprtih (temnejše ali svetlejše od fasade – pretežno umazano bela) in cokel (praviloma temnejše od fasade – pretežno siva). Na objektih, ki niso varovana kulturna dediščina, je mogoča izvedba energetske sanacije tudi na fasadi.

Oker-rumeni odtenki fasadnih barv

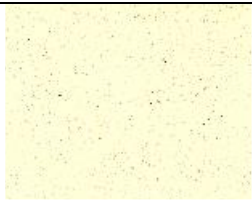

			
1042	1043	1044	1045
			
1081	1082	1083	1084
			
1073	1074	1075	1085

Bež odtenki fasadnih barv

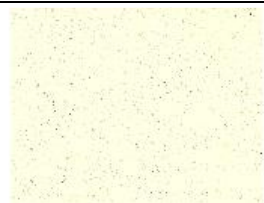
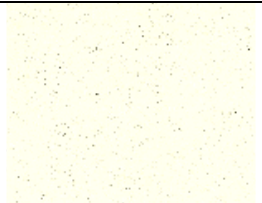

			
1133	1134	1135	
			
1093	1094	1095	
			
1443	1444	1445	

Marelični odtenki fasadnih barv

			
1113	1114	1115	1124

Zeleni odtenki fasadnih barv

			
2472	2473	1474	1475
			
2422	2482		

Sivi odtenki fasadnih barv

			
1492	1493	1494	1495

			
1460	1462	1442	

Barvni toni so določeni v sodelovanju z ZVKDS, OE Ljubljana, na osnovi barvne lestvice JUB. Zaradi tehnologij prenosa in tiska se barvni odtenki razlikujejo od originalnih odtenkov v katalogu proizvajalca. Dopustna je uporaba enakih barvnih odtenkov drugih proizvajalcev.

2.5 Območja, za katera se rešitve pridobijo z iskanjem variantnih rešitev (ni grafičnega prikaza)

Glede na pomen in značaj Cankarjevega trga za historičen razvoj mesta in samo mestno jedro ter trenutno stanje ureditve je potrebno iskati oblikovalske rešitve za osrednjo javno površino s pridobivanjem več variantnih rešitev več različnih avtorjev s širšim razumevanjem obstoječega Pravilnika o javnih natečajih. Oblikovalske prijeme bi zaradi prostorske navezanosti bilo potrebno nadaljevati pri urejanju Tržaške ceste.

Prav tako bi bilo smiselno na enak način iskati rešitve za urejanje območja Ljubljanice, ki je spomenik državnega pomena. Rešitve bi morale urejati nabrežja reke, pristajališča za čolne, brvi čez reko in ostale elemente urejanja v skladu s projektno nalogo.

Sestavni del razpisnega gradiva bi morala vedno biti tudi izhodišča za varovanje kulturnih spomenikov in varovane kulturne dediščine.

Za zagotavljanje kvalitetnih arhitekturnih, krajinsko-arhitekturnih in oblikovalskih rešitev se mnoga mesta v Sloveniji poslužujejo inštituta mestnega arhitekta ali urbanističnih komisij, ki so svetovalno telo županu in občinskemu svetu pri tovrstni problematiki.

2.6 Načrt parcelacije

(grafični prikaz 2.6)

Spremembe parcelacije so nastale predvsem zaradi umeščanja novogradenj oz. lastniških sprememb.

Zaradi zagotavljanja varstva nepremične kulturne dediščine posebnih sprememb ni bilo.

Spremenjena je bila tudi parcelacija ob načrtovani novogradnji pri objektih Cankarjev trg 2, 2a, 3 in 3a ter parcelacija na bregu Ljubljanice zaradi vzpostavitve peš poti ob reki.

2.7 Etapnost izvedbe prostorskih ureditev (ni grafičnega prikaza)

Etapnost izvedbe prostorskih ureditev je mogoča in pričakovana. Z vidika varovanja nepremične kulturne dediščine bi bilo zaželeno in smotno, da je celostna prenova objektov nepremične kulturne dediščine, ureditev Cankarjevega trga in Tržaške ceste investicijska in časovna prioriteta.

V prvi fazi:

- zagotoviti zmanjšanje prometa na Cankarjevem trgu in Tržaški cesti,
- urediti javne površine (ceste, poti, trgi, parki, vodotoki),
- urediti mirujoči promet znotraj območja prenove in v robnih območjih,
- izvesti potrebno prenovo (zaradi stanja objekta, spremembe namembnosti, ipd.) posameznih objektov v celotnem območju KNP, vključno s pripadajočimi površinami,
- ureditev in oživitev turistične ponudbe in kapacitet.

V drugi fazi:

- odstranitev oz. sanacija motečih struktur.

Gotovo pa je izvedba vezana na uspešnost črpanja lokalnih, državnih in evropskih virov financiranja ter seveda na lastništvo posameznih struktur prostora.

2.8 Rešitve in ukrepi za celostno ohranjanje kulturne dediščine

(grafični prikaz 2.8)

Za ohranjanje kulturne dediščine so potrebni večplastni ukrepi: od osnovnega vzdrževanja, primerne rabe, do zagotavljanja sredstev za prenovo in promocijo.

Veliko fasad je degradiranih z likovno neprimernimi elementi, kot so klima naprave, tende, nadstreški, izveski, reklamni panoji itd., ki kvarijo vizualni prostor. Množična uporaba teh elementov povzroča degradiranost in zmanjšuje vizualno vrednost prostora. (poglavje 4.3.1)

2.8.1 Varstveni režimi

Pri urejanju varovane kulturne dediščine je potrebno upoštevati veljavne varstvene režime za posamezno zvrst nepremične kulturne dediščine.

Varstveni režimi za posamezne varovane enote določajo izhodišča za njihovo oblikovanje. Splošne varstvene usmeritve za posamezno zvrst nepremične kulturne dediščine so:

- spodbujanje trajnostne uporabe dediščine, to je uporabe dediščine na način in v obsegu, ki dolgoročno ne povzroča izgube njenih kulturnih lastnosti,
- spodbujanje vzdržnega razvoja dediščine, s katerim se omogoča zadovoljevanje potreb sedanje generacije, ne da bi bila s tem okrnjena ohranitev dediščine za prihodnje generacije,

- spodbujanje dejavnosti in ravnanj, ki ohranjajo kulturne, socialne, gospodarske, znanstvene, izobraževalne in druge pomene dediščine,
- ohranjanje lastnosti, posebne narave in družbenega pomena dediščine ter njene materialne substance,
- dovoljeni so posegi v dediščino, ki upoštevajo in trajno ohranjajo njene varovane vrednote,
- dovoljeni so posegi, ki omogočajo vzpostavitev trajnih gospodarskih temeljev za ohranitev dediščine ob spoštovanju njene posebne narave in družbenega pomena.

Varstveni režim za naselbinska območja zraven splošnih režimov varstva nepremične kulturne dediščine predpisuje še dodatni pravni režim varstva, s katerim se ohranja:

- naselbinska zasnova (parcelacija, komunikacijska mreža, razporeditev odprtih prostorov naselja),
- odnosi med posameznimi stavbami in odnos med stavbami ter odprtim prostorom (lega, gostota objektov, razmerje med pozidanim in nepozidanim prostorom, gradbene linije, značilne funkcionalne celote),
- prostorsko pomembnejše naravne sestavine znotraj naselja ali njegovega dela (drevesa, vodotoki),
- prepoznavna lega v prostoru oziroma krajini (glede na reliefne značilnosti, poti),
- naravne in druge meje rasti ter robovi naselja ali njegovega dela,
- podoba naselja ali njegovega dela v prostoru (stavbne mase, gabariti, oblike strešin, kritina),
- odnosi med naseljem ali med njegovim delom in okolico (vedute na naselje in pogledi iz njega),
- stavbno tkivo (prevladujoč stavbni tip, namembnost in kapaciteta objektov, ulične fasade),
- oprema in uporaba javnih odprtih prostorov in
- zemeljske plasti z morebitnimi arheološkimi ostalinami.

Varstveni režim za stavbno dediščino zraven splošnih režimov varstva nepremične kulturne dediščine predpisuje še dodatni pravni režim varstva, s katerim se ohranja:

- tlorisna in višinska zasnova (gabariti),
- gradivo (gradbeni material) in konstrukcijska zasnova,
- oblikovanost zunanjščine (členitev objektov in fasad, oblika in naklon strešin, kritina, barve fasad, fasadni detajli),
- funkcionalna zasnova notranjščine in pripadajočega zunanjščinega prostora, sestavine in pritikline,
- stavbno pohištvo in notranja oprema,
- komunikacijska in infrastrukturna navezava na okolico (pripadajoč odprt prostor z niveleto površin in lego, namembnostjo in oblikovanostjo pripadajočih objektov in površin),
- pojavnost in vedute (predvsem pri prostorsko izpostavljenih stavbah),
- celovitost dediščine v prostoru in
- zemeljske plasti z morebitnimi arheološkimi ostalinami.

Varstveni režim za vrtnoarhitekturno dediščino zraven splošnih režimov varstva nepremične kulturne dediščine predpisuje še dodatni pravni režim varstva, s katerim se ohranja:

- zasnova (oblika, struktura, velikost, poteze),

- grajene ali oblikovane sestavine (grajene strukture, vrtna oprema, likovni elementi),
- naravne sestavine (rastline, vodni motivi, relief),
- podoba v širšem prostoru oziroma odnos dediščine z okolico (ohranjanje prepoznavne podobe, značilne, zgodovinsko pogojene in utemeljene meje),
- rastišče z ustreznimi ekološkimi razmerami, ki so potrebne za razvoj in obstoj rastlin, in
- vsebinska, funkcionalna, likovna in prostorska povezanost med sestavinami prostorske kompozicije in stavbami ter površinami, pomembnimi za delovanje celote.

Varstveni režim za registrirano arheološko najdišče zraven splošnih režimov varstva nepremične kulturne dediščine predpisuje še dodatni pravni režim varstva, s katerim se ohranja:

- spodbujanje trajnostne uporabe arheoloških najdišč, to je uporabe arheoloških najdišč na način in v obsegu, ki dolgoročno ne povzroča izgube njenih kulturnih lastnosti,
- spodbujanje vzdržnega razvoja arheoloških najdišč, s katerim se omogoča zadovoljevanje potreb sedanje generacije, ne da bi bila s tem okrnjena ohranitev arheoloških najdišč za prihodnje generacije,
- spodbujanje dejavnosti in ravnanj, ki ohranjajo kulturne, socialne, gospodarske, znanstvene, izobraževalne in druge pomene arheoloških najdišč,
- ohranjanje lastnosti, posebne narave in družbenega pomena arheoloških najdišč ter njihove materialne substance,
- dovoljeni so posegi v arheološka najdišča, ki upoštevajo in trajno ohranjajo njihove varovane vrednote,
- dovoljeni so posegi, ki omogočajo vzpostavitev trajnih gospodarskih temeljev za ohranitev arheoloških najdišč ob spoštovanju njihove posebne narave in družbenega pomena.

2.8.2 Dovoljeni posegi

Na objektih in v območjih kulturne dediščine ni dovoljena gradnja novega objekta, dozidava, nadzidava, rekonstrukcija objekta ter dela, zaradi katerih se bistveno spremeni zunanji izgled objekta, na način, ki bi prizadel varovane vrednote objekta ali območja kulturne dediščine, prepoznavne značilnosti in materialno substanco, ki so nosilci teh vrednot.

Na varovanih objektih je potrebno določiti obseg, način sanacije obstoječega stanja in celostne preнове objekta povsod tam, kjer je to potrebno.

Pri urejanju naselja je potrebno upoštevati obstoječe gradbene linije in etažnost objektov. Novogradnje ne smejo presegati dominant v prostoru (cerkve, osnovna šola) in morajo slediti urbanistični strukturi tega dela mesta (razpršena gradnja vil in večstanovanjskih objektov). Ohranjati je potrebno razmerja med grajenim in odprtim prostorom. Povečevanje odprtih površin, namenjenih pešču naj se izvede na račun prometnih površin. Za parkirne površine naj se uporabijo površine na zaledni strani objektov ob Tržaški cesti. Tržaška cesta naj se uredi v ozelenjeno mestno cesto-ulico.

2.8.2.1 Posegi v tla

Večina območja KNP se nahaja v območju enote Vrhnika – Arheološko najdišče Nauportus (EŠD 844). Zato je potrebno pri vseh posegih v zemeljske plasti znotraj območja Vrhnika – Arheološko najdišče Nauportus (EŠD 844) izvesti predhodne arheološke raziskave (obnova objektov, sanacija temeljev, novogradnje, obnova komunalnih vodov, itd.). Vsi posegi naj se omejijo na najožji potrebni prostor. Zaradi velikega arheološkega potenciala je potrebno pri vseh posegih v tla znotraj območja Vrhnika – Arheološko najdišče Nauportus (EŠD 844) upoštevati obvezna izhodišča arheološke stroke.

Tabela št. 3: Seznam evidentiranih arheoloških najdišč znotraj Vrhnika – Arheološko najdišča Nauportus (EŠD 844) (odebeljene so v ali neposredno ob območju prenove)

Št.	Ime	Vrsta najdišča	Datacija	x	y
1	Petričeva opekarna	posamična najdba	mlajši paleolitik	446600	91640
2	Hruševca	posamična najdba	srednji paleolitik, poznorimska doba	446150	92600
3	Struga Ljubljanice	posamična najdba	prazgodovina, rimska doba		
4	Gabrče	naselbina	bronasta doba, rimska doba	444244	91205
5	Stara železniška postaja	posamična najdba	bronasta doba	446073	92419
6	Gradišče na Tičnici	naselbina	bronasta doba, železna doba	445223	91982
7	Križišče Stare ceste in Ceste gradenj	posamična najdba	bronasta doba, železna doba	445635	91365
8	Sivkina ulica	grobišče	srednja bronasta doba	446176	92064
9	Dolge njive	naselbina	mlajša železna doba, zgodnjorimska doba	446350	91950
10	Opekarska ulica	naselbina	rimska doba	446412	92134
11	Ljubljanska cesta 9 (Kočvarjev vrt)	naselbina	rimska doba	446106	91900
12	Sv. Trojica	posamična najdba	rimska doba	445559	91809
13	Mokrice	grobišče	rimska doba	446390	92397
14	Stara cesta 22	grobišče	rimska doba	445797	91444

15	Cankarjev trg	grobišče	rimska doba	445950	91583
16	Cerkev sv. Lenarta	cerkev, grobišče	novi vek, neopredeljeno	445903	91611
17	Gradišče (Hrib)	utrdba	poznorimska doba	445370	90950
18	Gradišče 5	naselbina	rimska doba		
19	Cerkev sv. Pavla	cerkev, naključna najdba	rimska doba, srednji vek, novi vek	445327	90978
20	Turnovšče	utrdba	poznorimska doba	445110	90950
21	Robova cesta 5	naselbina	visoki srednji vek, novi vek	445853	91677
22	Stara cesta 6	grobišče	rimska doba, pozni sr. vek	445540	31992
23	Čuža (parc. št. 2215/2 k.o. Vrhnika)	grobišče	rimska doba		

Vir: Historična analiza prostora, Vrhnika - Arheološko najdišče Nauportus

Lokacije najdišč so prikazane na karti 2.8. Koordinate opredeljujejo samo mikrolokacijo evidentiranega najdišča, območje je seveda lahko širše.

V primeru izjemnih najdb je potrebno upoštevati izhodišča ZVKDS pri oblikovanju in urejanju ter prilagoditi rešitve tem zahtevam (sprememba projekta, ohranitev in/ali prezentacija »in situ«).

2.8.3 Energetska sanacija objektov kulturne dediščine

Vgradnja toplotne izolacije na izpostavljenih fasadah praviloma ni dopustna, izjemoma je dopustna na tistih fasadah, ki niso vizuelno izpostavljene in nimajo likovne vrednosti. Na fasadah je treba ohraniti vse tipične, varovane fasadne elemente, kot so venci, štukature, fasadne obrobe, les, kovino, kamen, vidni beton, vidno konstrukcijo ipd.

Struktura, tekstura in barva zaključnega sloja fasadne obloge mora imeti enake lastnosti kot prvotna fasada. Morebitne členitve fasad (fuge, stiki različnih materialov, barv) je treba pri rekonstrukciji ponoviti. Kamnite ali kovinske fasadne elemente (cokel, police, ograje, zaščitne mreže ipd.) je treba ohraniti, v kolikor pa to ni možno, je treba vgraditi enake, po vzoru obstoječih.

Obnova oken (kitanje, tesnjenje, oplask) ima prednost pred zamenjavo z novimi okni. V primeru škatlastih (dvojnih) oken je dopustna zamenjava notranjega krila z novim, zunanje krilo se ohrani in obnovi. V primerih zamenjave starih oken z novimi naj bodo nova okna po merah, obliki, materialu, profilaciji in barvi enaka originalnim. Globina umestitve okna od

zunanje ploskve fasade - globina police - mora ostati enaka, ne glede na dodano toplotno izolacijo. V večstanovanjskih stavbah je smiselna celovita in enovita zamenjava stavbnega pohištva, vključno s senčili.

Vgradnja toplotne izolacije strešnih površin je možna na način, da se z njo ne spreminja videz strehe.

V objektih kulturne dediščine je smiselno presoditi o uporabi strojnih naprav brez zunanjih enot. V primeru uporabe strojnih naprav z zunanjimi enotami je te naprave sprejemljivo namestiti le izven vidnega polja izpostavljenih fasad oziroma streh, to je na dvoriščni strani, za balkonske ograje ipd. Nameščanje naprav na ulične fasade in druge izpostavljene dele objektov ni sprejemljivo.

2.8.3.1 Fasade

Tabela št. 2: Stanje fasad na varovanih objektih kulturne dediščine

objekt	barva fasade	stanje fasade
Vrhnika - Gasilski dom	primerna	dobro
Vrhnika – Hiša Ljubljanska 1	primerna	dobro
Vrhnika – Hiša Cankarjev trg 7	primerna	dobro
Vrhnika – Hiša Cankarjev trg 8	primerna/sprana	potrebna obnove
Vrhnika – Hiša Jelovškova brez številke	primerna	dobro
Vrhnika – Hiša Cankarjev trg 11	primerna	dobro
Vrhnika – Hiša Cankarjev trg 6a	primerna	dobro
Vrhnika – Hiša Cankarjev trg 9	primerna	dobro
Vrhnika – Gospodarsko poslopje za hotelom Mantova	primerna	potrebna obnove
Vrhnika – Hiša Tržaška 3	primerna/sprana	potrebna obnove
Vrhnika – Hiša Tržaška 8	primerna	dobro
Vrhnika – Kunstljeva vila	primerna	dobro
Vrhnika – Hiša Poštna 1	primerna	dobro
Vrhnika – Vila Tržaška 22	primerna/sprana	potrebna obnove
Vrhnika – Ogrinova vila	primerna/sprana	potrebna obnove
Vrhnika – Mlekarna	primerna/sprana	potrebna obnove
Vrhnika – Hiša Tržaška 23	primerna/sprana	potrebna obnove

Vrhnika – Osnovna šola Tržaška 2	primerna	dobro
Vrhnika – Kmečka posojilnica	primerna	dobro
Vrhnika – Hiša Cankarjev trg 5	primerna	dobro
Vrhnika – Hiša z vrtom Cankarjev trg 1	primerna	dobro
Vrhnika – Gospodarsko poslopje Cankarjev trg 1A	neprimerna	potrebna obnove
Vrhnika – Hiša Cankarjev trg 4	primerna/sprana	potrebna obnove
Vrhnika – Hiša Cankarjev trg 3	primerna	dobro
Vrhnika – Hiša Cankarjev trg 3a	primerna	dobro
Vrhnika – Hiša Cankarjev trg 2	primerna	dobro

Pri vseh posegih na fasadah varovanih objektov je potrebno ohranjati njeno členitev, velikost odprtih in njihovo razmestitev.

Pri vseh posegih je na ohranjenih zgodovinskih ometih dopustno obnavljati le njihov zaključni sloj, v skladu z navodili ZVKDS.

Pri obnovah fasad je potrebno uporabljati izključno parapropustne materiale. Izbiro barvnih tonov za posamezno fasado določi ZVKDS na osnovi predhodno opravljenih sondiranj. Na posameznem objektu je dovoljena le enotna barvna obravnava fasade, ne glede na etažno lastnino ali druga lastniška razmerja na posameznem objektu.

Statična sanacija objektov z injektirnimi masami je dovoljena na način in v obsegu, ki ga določa ZVKDS.

Vso stavbno pohištvo na varovanih objektih mora biti leseno. Zaradi energetskih zahtev je dovoljena termopanska zasteklitev, ki pa ne sme vplivati na zunanji videz oken. Pohištvo mora biti izvedeno v originalnih dimenzijah, oblikah in barvah.

2.8.3.2 Strehe in kritine (grafični prikaz 2.8.1)

Obstoječe gabarite streh je potrebno ohranjati. Strešne konstrukcije je dovoljeno spreminjati le za potrebe funkcionalne izrabe. Sprejemljivi so nakloni strešin med 35 in 45°. Kot kritina je dovoljen naravno rdeč opečnat bobrovec ali zareznik. Na vseh dvokapnicah, tudi novogradnjah, v varovanem jedru, je opečna kritina obvezna (barva in material).

Na vidno izpostavljene strešine ni dovoljeno vgrajevati strojnih naprav (klima, bazne postaje in drugo), reflektorjev, kolektorjev, nosilcev vizualnih sporočil, satelitskih krožnikov in drugih anten.

Odpiranje strešin (frčade, brisoleji, strešna okna, dvoetažnost) je sprejemljiva le na vidno neizpostavljenih strešinah.

Snegolovi morajo biti praviloma linijski, bakreni ali v barvnem tonu kritine. Za prekrivanje nizkih naklonov, stolpičev, frčad, strelovodov in žlebov je dovoljena uporaba bakrene pločevine ali druge ustrezne barvne pločevine (barva bakra).

Vso stavbno pohištvo na varovanih objektih mora biti leseno. Zaradi energetskih zahtev je dovoljena termopanska zasteklitev, ki pa ne sme vplivati na zunanji videz strešnih oken.

Dimniki na objektih morajo biti zidani v skladu s tipologijo in značajem posameznega objekta.

2.8.3.3 Izložbena okna in vrata

V objektih z javnim programom v pritličju je potrebno, skladno z značajem objekta, urediti odprtine (vrata, okna, izložbe), njihovo materialno in barvno podobo.

Steklene površine oken in vrat ne smejo biti polepljene z reklamnimi sporočili ali drugimi elementi na način, da bi zapirale pogled v lokal, ne glede na njegovo vsebino. V primeru potrebe po zastiranju pogleda je dovoljeno stekla peskati ali za dosego tega efekta uporabiti folijo.

2.8.4 Usmeritve po varovanih enotah kulturne dediščine

Nabrežje Ljublanice

Objekt/naslov, ime	Evidenčna številka dediščine	Raba	Etažnost	Predvideni posegi na objektih	Usmeritve
	EŠD 11420	različne rabe prostora	ni objektov	Vzdrževalni in urejevalni (dostopne poti, pristanišče ipd.).	Potrebna je njegova celovita ureditev, vključno z režimom rabe.
Podpeč – Arheološko najdišče Ljublanica	<p>Varstveni pogoji:</p> <p>V spomenik državnega pomena je dopustno posegati v skladu z varstvenim režimom iz odloka o zavarovanju spomenika. V priobalna zemljišča je dovoljeno posegati minimalno, ob upoštevanju vseh varovanih prvin kulturnega spomenika državnega pomena in zahtev varstva narave.</p>				
	 <p><i>območje 11. šole, neurejena okolica in nabrežje</i></p>				

Objekt/naslov, ime	Evidenčna številka dediščine	Raba	Etažnost	Predvideni posegi na objektih	Usmeritve
	EŠD 23355	spomenik		Tekoče vzdrževanje.	Tekoče vzdrževanje.

Vrhnika – Spominska plošča Ivanu Cankarju ob mostu čez Ljubljanico	<p>Varstveni pogoji:</p> <p>Ohranjati je potrebno originalno substanco spomenika in ga redno vzdrževati. Pri celostnem urejanju obrežja Ljubljanice bi bilo smiselno urediti tudi dostop do plošče in v nadaljevanju do reke.</p>
	<p><i>ob plošči je tudi označitev oblikovana po uredbi o označevanju kulturnih spomenikov</i></p>

Jelovškova ulica, Cankarjev trg in Ljubljanska cesta

Objekt/naslov, ime	Evidenčna številka dediščine	Raba	Etažnost	Predvideni posegi na objektih	Usmeritve
Jelovškova ulica 3	EŠD 17957	gasilski dom	P+M	Ohranjajo se obstoječi gabariti, brez dozidav, nadzidav in pomožnih objektov.	Tekoče vzdrževanje.

Vrhnika – Gasilski dom	<p>Varstveni pogoji:</p> <p>Objekt je obnovljen in vzdrževan v skladu s kulturnovarstvenimi pogoji. Glede ne funkcionalni pomen objekta gasilskega doma in njegove potrebe ZVKDS dopušča povečavo vrat za gasilske avtomobile. Prizidke je potrebno oblikovno poenotiti in uskladiti z objektom Gasilskega doma. Za vzdrževalna dela si je potrebno pridobiti kulturnovarstvene pogoje in soglasje.</p>
	 <p><i>objekt je v primarni funkciji</i></p>

Objekt/naslov, ime	Evidenčna številka dediščine	Raba	Etažnost	Predvideni posegi na objektih	Usmeritve
Ljubljanska c. 1	EŠD 17945	hiša, javna in stanovanjska raba	P+1+M	Ohranjajo se obstoječi gabariti, brez dozidav, nadzidav in pomožnih objektov.	Potrebna je celovita obnova.
Vrhnika – Hiša Ljubljanska 1	<p>Varstveni pogoji:</p> <p>Ohraniti je potrebno obstoječe stavbno pohištvo oz. ga v primeru dotrajanosti nadomestiti z enakim. Barvo določi ZVKDS na osnovi sondiranja. Fasadni omet mora biti obnovljen na način, ki bo določen na osnovi sondiranja restavratorjev ZVKDS. Ohranja se opečna kritina, po potrebi se nadomesti z enako. Obstoječi gostinski vrt je potrebno urediti v skladu z zahtevami iz KNP, OPPN in v skladu s potrebnimi kulturnovarstvenimi akti. Preoblikovati je potrebno pritlični objekt na jugu in bakrene fasadne elemente, ki so nadaljevanje ureditve ob zidavi pritličnega objekta. Prav tako je s fasade potrebno odstraniti klimatske naprave in neprimerne reklame. Ureditev gostinskega vrta je neprimerna in jo je potrebno spremeniti (odmik od objekta,</p>				

	ograje, nadstrešnica).
	objekt Ljubljanska cesta 1 je potreben obnove zunanosti

Objekt/naslov, ime	Evidenčna številka dediščine	Raba	Etažnost	Predvideni posegi na objektih	Usmeritve
Cankarjev trg 7	EŠD 17951	javna raba pritličje, stanovanjska v nadstropju	P+1+M	Ohranjajo se obstoječi gabariti, brez dozidav, nadzidav in pomožnih objektov.	Potrebna je celovita obnova.
Vrhnika – Cankarjev trg 7	Varstveni pogoji: Ohraniti je potrebno obstoječe stavbno pohištvo oz. ga v primeru dotrajanosti nadomestiti z enakim. Barvo določi ZVKDS na osnovi sondiranja. Fasadni omet mora biti obnovljen na način, ki bo določen na osnovi sondiranja restavratorjev ZVKDS. Ohranja se opečna kritina, po potrebi se nadomesti z enako. Preoblikovati je potrebno pritlični objekt na severu in vse bakrene elemente na fasadi, ki so nadaljevanje ureditve ob zidavi pritličnega objekta. V skladu z navodili KNP in kulturnovarstvenimi pogoji ZVKDS je potrebno preoblikovati odprtine v pritličju objekta.				

hiša Cankarjev trg 7

Objekt/naslov, ime	Evidenčna številka dediščine	Raba	Etažnost	Predvideni posegi na objektih	Usmeritve
Cankarjev trg 8	EŠD 846	sodišče	P+1	Ohranjajo se obstoječi gabariti, brez dozidav, nadzidav in pomožnih objektov.	Potrebna je celovita obnova.
Vrhnika – Cankarjev trg 8	<p>Varstveni pogoji:</p> <p>Ohraniti je potrebno obstoječe stavbno pohištvo in ga obnoviti (delno že obnovljeno). V celoti je obnovljena streha. Barvo določi ZVKDS na osnovi sondiranja. Fasadni omet mora biti obnovljen na način, ki bo določen na osnovi sondiranja restavratorjev ZVKDS. S fasade je potrebno odstraniti neprimerno nameščeno zunanjo enoto klimatske naprave. Potrebno je sanirati problem talne vlage v pritličju objekta. Odpiranje strešine na oba trga je nesprejemljivo. V pripravi je projektna dokumentacija za statično sanacijo, sanacijo vlage, izvedbo drenaže, obnovo fasad in stavbnega pohištva.</p>				

stranska fasada objekta sodišča

Objekt/naslov, ime	Evidenčna številka dediščine	Raba	Etažnost	Predvideni posegi na objektih	Usmeritve
Jelovškova ulica	EŠD 17954	objekt, javna raba	P+1	Ohranjajo se obstoječi gabariti, brez dozidav, nadzidav in pomožnih objektov.	Tekoče vzdrževanje.
Vrhnika – Hiša Jelovškova brez številke	Varstveni pogoji: Objekt s prostori v nadstropju sodi v sklop Okrajnega sodišča Vrhnika in se skladno z razvojnim funkcionalnim programom sodišča načrtuje prenova hodnika in posameznih prostorov. V pritličju je lokal- trgovina. Kot povsem nov element na fasadi je potrebno obstoječe nadstreške preoblikovati v čim manj opazne, transparentne (kaljeno steklo), s tankimi konzolami ali obešene na jeklene vrvi. Izvedbo mora potrditi ZVKDS. Za stalna vzdrževalna dela si je potrebno pridobiti kulturnovarstvene pogoje in soglasje.				

nadstreški nad vhodi so neprimerni

Ljubljanska cesta in Cankarjev trg

Objekt/naslov, ime	Evidenčna številka dediščine	Raba	Etažnost	Predvideni posegi na objektih	Usmeritve
Cankarjev trg 4	EŠD 14333	objekt, javna raba	P+2	Ohranjajo se obstoječi gabariti, brez dozidav, nadzidav in pomožnih objektov.	Nujno je potrebna njegova celovita obnova.
Vrhnika – Cankarjev trg 4	Varstveni pogoji: Za objekt je potrebno izdelati konservatorski načrt.				

		<p><i>javna namembnost je za objekt primerna</i></p>
--	---	--

Objekt/naslov, ime	Evidenčna številka dediščine	Raba	Etažnost	Predvideni posegi na objektih	Usmeritve
Cankarjev trg 3	EŠD 14332	hiša, javna, stanovanjska	P+1+M	Ohranjajo se obstoječi gabariti, brez dozidav, nadzidav in pomožnih objektov.	Objekt je obnovljen in vzdrževan (fasada potrebna obnove).
Vrhnika – Cankarjev trg 3	<p>Varstveni pogoji:</p> <p>Barvno in oblikovno je potrebno uskladiti obstoječe stavbno pohištvo oz. ga v primeru dotrajanosti nadomestiti z originalu enakim. Barvo določi ZVKDS na osnovi sondiranja. Izvedba okenskih rolet je neprimerna. Fasadni omet mora biti obnovljen na način, ki bo določen na osnovi sondiranja restavratorjev ZVKDS. Ohranja se opečna kritina, po potrebi se nadomesti z enako.</p>				
		<p><i>inštalacijski razvodi na fasadi so neprimerni</i></p>			

Objekt/naslov, ime	Evidenčna številka dediščine	Raba	Etažnost	Predvideni posegi na objektih	Usmeritve
Cankarjev trg 3a	EŠD 14334	hiša, stanovanjska raba	P+1+M	Ohranjajo se obstoječi gabariti, brez dozidav, nadzidav in pomožnih objektov.	Tekoče vzdrževanje.
Vrhnika – Vila Cankarjev trg 3a	Varstveni pogoji: Ohraniti je potrebno obstoječe stavbno povišje. Fasadni omet mora biti obnovljen na način, ki bo določen na osnovi sondiranja restavratorjev ZVKDS. Ohranja se opečna kritina, po potrebi se nadomesti z enako. Za stalna vzdrževalna dela si je potrebno pridobiti kulturnovarstvene pogoje in soglasje.				
	 <i>objekt je umaknjen s trga</i>				

Objekt/naslov, ime	Evidenčna številka dediščine	Raba	Etažnost	Predvideni posegi na objektih	Usmeritve
Cankarjev trg 2	EŠD 14331	hiša, stanovanjska	P+1+M	Ohranjajo se obstoječi gabariti, brez dozidav, nadzidav in pomožnih objektov.	Tekoče vzdrževanje.
Vrhnika –	Varstveni pogoji:				

Cankarjev trg 2	Ohraniti je potrebno obstoječe stavbno pohištvo. Fasadni omet mora biti obnovljen na način, ki bo določen na osnovi sondiranja restavratorjev ZVKDS. Ohranja se opečna kritina, po potrebi se nadomesti z enako. Za stalna vzdrževalna dela si je potrebno pridobiti kulturnovarstvene pogoje in soglasje. Ob zamenjavi oken so bila v prvem nadstropju in mansardi vgrajena plastična okna, ki sicer skušajo posnemati originalna okna v pritličju, a je razlika opazna. Okna je potrebno zamenjati za takšna, kot so v pritličju.
	<p><i>okna v prvem nadstropju in mansardi niso skladna z originalnimi v pritličju</i></p>

Cankarjev trg, Tržaška cesta

Objekt/naslov, ime	Evidenčna številka dediščine	Raba	Etažnost	Predvideni posegi na objektih	Usmeritve
Cankarjev trg 1b	EŠD 18032	gospodarski objekt, javna	P+M	Ohranjajo se obstoječi gabariti, brez dozidav, nadzidav in pomožnih objektov.	Potrebna je celovita prenova.
Vrhnika – Gospodarsko poslopje Cankarjev trg 1a	Varstveni pogoji: Ohraniti je potrebno obstoječe stavbno pohištvo in ga obnoviti. Enako velja za kovana vrata. Barvo določi ZVKDS na osnovi sondiranja. Fasadni omet mora biti obnovljen na način, ki bo določen na osnovi sondiranja restavratorjev ZVKDS. Ohranja se opečna kritina in opečni fasadni elementi, po potrebi se nadomesti z enako. Zaradi erozijskih učinkov Ljubljance, je potrebno				

sanirati temelje objekta.

objekt ima bogate arhitekturne elemente

Objekt/naslov, ime	Evidenčna številka dediščine	Raba	Etažnost	Predvideni posegi na objektih	Usmeritve
Cankarjev trg 1	EŠD 489	hiša z vrtom, javna raba	nP+1	Ohranjajo se obstoječi gabariti, brez dozidav, nadzidav in pomožnih objektov.	Tekoče vzdrževanje in ureditev vrta.
Vrhnika – Hiša v vrtom	Varstveni pogoji: Objektu je potrebno v čim krajšem času najti primerno vsebino. Vrt je potrebno urediti v stilu vrtov ob premožnejših hišah iz 19.				

Cankarjev trg 1	stoletja. Na obstoječi lokaciji (ohranjeni temelji) je mogoče urediti senčnico. Vrt naj se naveže na zeleni sistem mesta s tem, da bo imel pol javno do javno funkcijo. Za saditev je potrebno uporabiti žlahtne vrtnarske sorte drevnine in grmovnic, značilnih za čas nastanka vrta.
	 <p data-bbox="824 600 1267 624"><i>objekt trenutno brez namembnosti</i></p>

Objekt/naslov, ime	Evidenčna številka dediščine	Raba	Etažnost	Predvideni posegi na objektih	Usmeritve
Cankarjev trg 5	EŠD 17946	hiša, javna raba	P+1	Ohranjajo se obstoječi gabariti, brez dozidav, nadzidav in pomožnih objektov.	Tekoče vzdrževanje.
Vrhnika – Hiša Cankarjev trg 5	<p data-bbox="439 959 658 983">Varstveni pogoji:</p> <p data-bbox="439 1015 2051 1150">Ohraniti je potrebno obstoječe stavbno pohištvo in ga obnoviti. Barvo določi ZVKDS na osnovi sondiranja. Fasadni omet mora biti obnovljen na način, ki bo določen na osnovi sondiranja restavradorjev ZVKDS. Ohranja se opečna kritina, po potrebi se nadomesti z enako. Obstoječa vidna sporočila bo potrebno uskladiti s celostnim načinom oglaševanja in obveščanja (glej usmeritve KNP). Načrtovanje celovite obnove v skladu s kulturnovarstvenimi pogoji in soglasjem.</p>				

		<p><i>urediti bo potrebno vidna sporočila na fasadi</i></p>
--	---	---

Objekt/naslov, ime	Evidenčna številka dediščine	Raba	Etažnost	Predvideni posegi na objektih	Usmeritve
Cankarjev trg	EŠD 23353	spomenik		Tekoče vzdrževanje.	Sprotno vzdrževanje.
Vrhnika – Spomenik Ivanu Cankarju	Varstveni pogoji: Ohranjati je potrebno originalno substanco spomenika in ga redno vzdrževati.				
		<p><i>osrednji motiv trga</i></p>			

Objekt/naslov, ime	Evidenčna številka dediščine	Raba	Etažnost	Predvideni posegi na objektih	Usmeritve
--------------------	------------------------------	------	----------	-------------------------------	-----------

Cankarjev trg	EŠD 12423	objekt, zasebna raba	P+1	Ohranjajo se obstoječi gabariti, brez dozidav, nadzidav in pomožnih objektov.	Potrebna je celovita prenova.
Vrhnika – Gospodarsko poslopje za hotelom Mantova	<p>Varstveni pogoji:</p> <p>Objekt ohranja obstoječe gabarite. Dopustna je sprememba namembnosti objekta za potrebe hotela (dodatne sobe). Ohraniti je potrebno obstoječe stavbno pohištvo oz. ga v primeru dotrajanosti nadomestiti z enakim.</p> <p>Ohrani se oblikovanost zunanjščine (členitev fasad, oblika in naklon strešin, kritina, barve fasad, fasadni detajli). Pri tem je dopustna osvetlitev podstrešja z okni v ravnini strehe v eni vrsti.</p> <p>Barvo fasade določi ZVKDS na osnovi sondiranja. Fasadni omet mora biti obnovljen na način, ki bo določen na osnovi sondiranja restavratorjev ZVKDS.</p> <p>Ohranja se opečna kritina, po potrebi se nadomesti z enako. Odstraniti je potrebno pritlični objekt na severu in betonsko ploščo z enotami klima naprav. Objekt naj služi potrebam hotela kot servisni objekt, v nadstropju lahko tudi kot namestitveni. Dvorišče se lahko nadkrije s prostostoječo sodobno oblikovano kovinsko konstrukcijo in enokapno transparentno streho.</p>				
	 <p><i>pred objektom neprimerne inštalacije</i></p>				

Objekt/naslov, ime	Evidenčna številka dediščine	Raba	Etažnost	Predvideni posegi na objektih	Usmeritve
Tržaška cesta 1	EŠD 17947	objekt, javna raba	K+vP+1+M	Ohranjajo se obstoječi gabariti, brez dozidav, nadzidav in pomožnih objektov.	Tekoče vzdrževanje.

Vrhnika – Kmečka posojilnica	<p>Varstveni pogoji:</p> <p>Ohraniti je potrebno obstoječe stavbno pohištvo. Fasadni omet mora biti obnovljen na način, ki bo določen na osnovi sondiranja restavradorjev ZVKDS. Ohranja se opečna kritina, po potrebi se nadomesti z enako. Za umestitev dvigala so bile opravljene preveritve njegove umestitve. Mogoč je kot prizidek na zadnji strani objekta. Mogoča je tudi rešitev z dvižno rampo na posameznih stopniščnih nizih.</p>
	 <p><i>občinska stavba z ležečimi strešnimi okni</i></p>

Tržaška cesta

Objekt/naslov, ime	Evidenčna številka dediščine	Raba	Etažnost	Predvideni posegi na objektih	Usmeritve
Tržaška cesta 2	EŠD 23303	šola, javna	K+vP+2	Načrtovana izvedba prizidka na zaledni strani objekta.	Tekoče vzdrževanje.
Vrhnika – Osnovna šola Tržaška 2	<p>Varstveni pogoji:</p> <p>Ohraniti je potrebno obstoječe stavbno pohištvo in ga obnoviti. Barvo določi ZVKDS na osnovi sondiranja. Fasadni omet mora biti obnovljen na način, ki bo določen na osnovi sondiranja restavradorjev ZVKDS. Ohranja se opečna kritina, po potrebi se nadomesti z enako. Odstraniti je potrebno neprimeren nadstrešek in informacijsko tablo na fasadi. Nadstrešek naj bo izveden v skladu z obliko vrat, kot površina iz stekla, obešena na fasado brez podpornih stebrov. Prostor pred šolo, vključno z</p>				

	<p>vodnjakom, je potrebno urediti v skladu z navodili ZVKDS. Za stalna vzdrževalna dela si je potrebno pridobiti kulturnovarstvene pogoje in soglasje. Prizidek je dopusten zgolj in samo na vzhodni strani, od objekta mora biti odmaknjen ter gabaritno in oblikovno podrejen osnovnemu objektu. Lokacijo in oblikovanje prizidka določi OPPN in ga je potrebno uskladiti z ZVKDS.</p>
	<p><i>ulična fasada šole</i></p>

Cankarjev trg, Tržaška cesta

Objekt/naslov, ime	Evidenčna številka dediščine	Raba	Etažnost	Predvideni posegi na objektih	Usmeritve
Cankarjev trg 11	EŠD 17952	hiša, javna, stanovanjska	P+1+M	Ohranjajo se obstoječi gabariti, brez dozidav, nadzidav in pomožnih objektov.	Tekoče vzdrževanje.
Vrhnika – Hiša Cankarjev trg 11	<p>Varstveni pogoji:</p> <p>Ohraniti je potrebno obstoječe stavbno pohištvo. Fasadni omet se ohranja. Ohranja se opečna kritina, po potrebi se nadomesti z enako. Stavba pred leti celostno obnovljena. Za stalna vzdrževalna dela si je potrebno pridobiti kulturnovarstvene pogoje in soglasje ZVKDS.</p>				

v objektu so javne službe in stanovanja

Objekt/naslov, ime	Evidenčna številka dediščine	Raba	Etažnost	Predvideni posegi na objektih	Usmeritve
Cankarjev trg 6a	EŠD 20738	hiša, javna	P+1+M	Ohranjajo se obstoječi gabariti, brez dozidav, nadzidav in pomožnih objektov.	Tekoče vzdrževanje.
Vrhnika – Hiša Cankarjev trg 6a	Varstveni pogoji: Objekt je bil pred leti obnovljen. Ohranjati je potrebno obstoječe stavbno pohištvo. Fasadni omet mora biti obnovljen na način, ki bo določen na osnovi sondiranja restavradorjev ZVKDS. Ohranja se opečna kritina, po potrebi se nadomesti z enako. Za stalna vzdrževalna dela si je potrebno pridobiti kulturnovarstvene pogoje in soglasje ZVKDS.				

neprimerno polepljene odprtine v pritličju

Objekt/naslov, ime	Evidenčna številka dediščine	Raba	Etažnost	Predvideni posegi na objektih	Usmeritve
Cankarjev trg 9	EŠD 17955	hiša, javna, stanovanjska	P+1	Ohranjajo se obstoječi gabariti, brez dozidav, nadzidav in pomožnih objektov.	Tekoče vzdrževanje.
Vrhnika – Hiša Cankarjev trg 9	Varstveni pogoji: Ohraniti je potrebno stavbno pohištvo in ga obnoviti. Barvo določi ZVKDS na osnovi sondiranja. Fasadni omet mora biti obnovljen na način, ki bo določen na osnovi sondiranja restavradorjev ZVKDS. Ohranja se opečna kritina, po potrebi se nadomesti z enako. Za stalna vzdrževalna dela si je potrebno pridobiti kulturnovarstvene pogoje in soglasje ZVKDS.				

urediti je potrebno vidna sporočila na fasadi

Objekt/naslov, ime	Evidenčna številka dediščine	Raba	Etažnost	Predvideni posegi na objektih	Usmeritve
Tržaška cesta	EŠD 21010	drevored		Ohranjajo se obstoječi gabariti, brez pomožnih objektov.	Potrebna je celovita prenova.
Vrhnika – Drevored platan ob Tržaški cesti	Varstveni pogoji: Primarno je potrebno izboljšati rastiščne pogoje za drevesa, ki rastejo v drevoredu. Natančnejše ukrepe lahko določi le temeljita arboristična analiza. Odstrani je potrebno zbito zemljo s korenin dreves (asfalt, objekte), korenine spihati in rastišče na novo urediti. Ureditev mora v območje dreves (širina krošnje in še en meter) posegati čim bolj subtilno (točkovni temelji, zaščita rastišča pred gaženjem in zbitostjo tal). Zaradi drevesne vrste in rabe okoliškega prostora je potrebno zagotoviti redno vzdrževanje krošenj v skadu z arborističnimi načeli. Objekte je dovoljeno postavljati le izven območja dreves. Ob celoviti obnovi Tržaške je v skladu z ureditvijo dopustno zamenjati drevesno vrsto. Obstoječe objekte bi bilo potrebno prestaviti iz drevoreda (glej grafične priloge), urbano opremo pa uskladiti s priporočili KNP in katalogom opreme.				

drevored zastira neurejene zadnje fasade objektov na Stari cesti

Objekt/naslov, ime	Evidenčna številka dediščine	Raba	Etažnost	Predvideni posegi na objektih	Usmeritve
Tržaška cesta 3	EŠD 17948	hiša, stanovanjska, javna	P+1+M	Ohranjajo se obstoječi gabariti, brez dozidav, nadzidav in pomožnih objektov.	Potrebna je celovita prenova.
Vrhnika – Hiša Tržaška cesta 3	Varstveni pogoji: Ohraniti je potrebno obstoječe stavbno pohištvo, ga obnoviti in poenoti na osnovi izhodišč pristojne službe. Barvo določi ZVKDS na osnovi sondiranja. Urediti je potrebno spremenjene okenske odprtine, nadstrešek nad vhodom (kot na primer na osnovni šoli) in dvoriščni balkon. Fasadni omet mora biti obnovljen na način, ki bo določen na osnovi sondiranja restavradorjev ZVKD Ljubljana. Ohranja se opečna kritina, po potrebi se nadomesti z enako. Tisi (<i>Taxus baccata</i>) je potrebno ob prenovi vhoda ohraniti.				

večstanovanjski objekt s cvetličarno v pritličju je potreben obnove

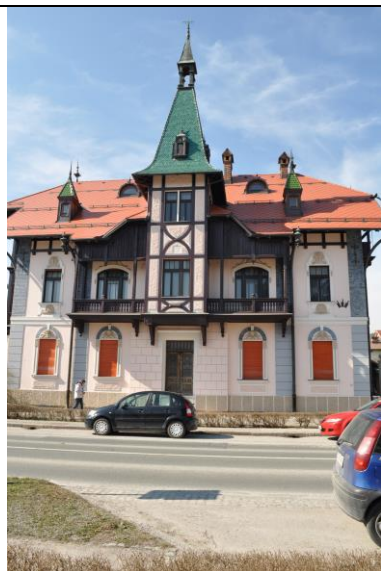
Cesta 6. maja, Poštna, Tržaška cesta

Objekt/naslov, ime	Evidenčna številka dediščine	Raba	Etažnost	Predvideni posegi na objektih	Usmeritve
Tržaška cesta 8	EŠD 18025	hiša, javna, stanovanjska	P+1+M	Ohranjajo se obstoječi gabariti, brez dozidav, nadzidav in pomožnih objektov.	Tekoče vzdrževanje.
Vrhnika – Hiša Tržaška cesta 8	Varstveni pogoji: Z objekta in neposredno ob objektu je potrebno odstraniti neprimerna oglasna in informacijska obvestila in jih uskladiti s predpisanimi načini oblikovanja vizualnih sporočil. Za vzdrževalna dela si je potrebno pridobiti kulturnovarstvene pogoje in soglasje.				

ležeče strešno okno je neprimerno (ukinitev ali uskladitev frčad na celotni strehi)

Objekt/naslov, ime	Evidenčna številka dediščine	Raba	Etažnost	Predvideni posegi na objektih	Usmeritve
Tržaška cesta 10	EŠD 23310	hiša, stanovanjska	P+1+M	Ohranjajo se obstoječi gabariti, brez dozidav, nadzidav in pomožnih objektov.	Tekoče vzdrževanje in ureditev okolice.
Vrhnika – Kunstljeva vila	Varstveni pogoji: Objektu je potrebno v skladu z navodili ZVKDS urediti okolico. Utrjene površine in zazelenjene površine je potrebno urejati skladno z značajem objekta. Izbor rastlin je potrebno iskati v naboru iz časa nastanka objekta in vrta. Glede na razpoložljiv prostor je na vrtu prostora za največ eno večje drevo. Načrtovanje obnove gospodarskega objekta je potrebno izvesti ob pridobitvi kulturnovarstvenih pogojev in soglasja ZVKDS. Za vzdrževalna dela si je potrebno pridobiti kulturnovarstvene pogoje in soglasje.				

ob izvedeni ureditvi okolice, vzorna prenova

Objekt/naslov, ime	Evidenčna številka dediščine	Raba	Etažnost	Predvideni posegi na objektih	Usmeritve
Poštna 1	EŠD 1794 9	hiša, javna - vrtec	P+1+M	Ohranjajo se obstoječi gabariti, brez dozidav, nadzidav in pomožnih objektov.	Objekt je obnovljen.
Vrhnika – Hiša Poštna 1	Varstveni pogoji: Za vzdrževalna dela si je potrebno pridobiti kulturnovarstvene pogoje in soglasje ZVKDS.				

		<p><i>ulična fasada objekta</i></p>
--	---	-------------------------------------

Objekt/naslov, ime	Evidenčna številka dediščine	Raba	Etažnost	Predvideni posegi na objektih	Usmeritve
Tržaška cesta	EŠD 23362	spomenik		Vzdrževanje	Spomeniku je potrebno urediti okolico.
Vrhnika – Doprsni kip Karla Grabeljška	<p>Varstveni pogoji:</p> <p>Ob spomeniku je potrebno dvigniti krošnjo bližnje platane oz. presoditi o primernosti le-te in mogoči zamenjavi za listopadno drevo primernejšega habitusa. Neposredno okolico je potrebno primerno urediti z materiali in opremo ter zasaditvijo, ki ne bo zakrivala spomenika.</p>				
		<p><i>spomenik je trenutno slabo viden</i></p>			

Tržaška cesta

Objekt/naslov, ime	Evidenčna številka dediščine	Raba	Etažnost	Predvideni posegi na objektih	Usmeritve
Tržaška cesta 22	EŠD 23302	hiša, sanovanjska	K+vP+1	Ohranjajo se obstoječi gabariti, brez dozidav, nadzidav in pomožnih objektov.	Potrebna je celovita prenova.
Vrhnika – Vila Tržaška 22	<p>Varstveni pogoji:</p> <p>Ohraniti je potrebno obstoječe stavbno pohištvo in ga obnoviti. Barvo določi ZVKDS na osnovi sondiranja. Vgrajeno stavbno pohištvo, ki ni primerno, je potrebno zamenjati. Fasadni omet mora biti obnovljen na način, ki bo določen na osnovi sondiranja restavradorjev ZVKDS, OE Ljubljana. Ohranja se opečna kritina. S fasade je potrebno umakniti satelitski krožnik. Vrtno objekte je potrebno urediti v skladu z značajem objekta in oblikovati enotno.</p>				
	 <p><i>vgrajeno je bilo neprimerno stavbno pohištvo (okna v pritličju)</i></p>				

Objekt/naslov, ime	Evidenčna številka dediščine	Raba	Etažnost	Predvideni posegi na objektih	Usmeritve
Tržaška cesta 23	EŠD 17950	hiša,	K+vP+1+M	Ohranjajo se obstoječi gabariti, brez dozidav, nadzidav in pomožnih	Potrebna je celovita prenova.

		javna		objektov.	
Vrhnika – Hiša Tržaška 23	<p>Varstveni pogoji:</p> <p>Ohraniti je potrebno obstoječe stavbno pohištvo in ga obnoviti. Barvo določi ZVKDS na osnovi sondiranja. Vgrajeno stavbno pohištvo, ki ni primerno, je potrebno zamenjati. Fasadni omet mora biti obnovljen na način, ki bo določen na osnovi sondiranja restavratorjev ZVKDS Ljubljana. Ohranja se opečna kritina. Ob obnovi objekta je potrebno urediti tudi okolico na način, da bo objekt ostal viden z vseh smeri Tržaške ceste in da bo glede na vsebino objekta okolica služila namenu. Ohraniti je potrebno zelene površine.</p>				
	 <p><i>ulična fasada s primernimi strešnimi odprtinami</i></p>				

Objekt/naslov, ime	Evidenčna številka dediščine	Raba	Etažnost	Predvideni posegi na objektih	Usmeritve
Tržaška cesta 26	EŠD 23304	hiša, stanovanjska	K+vP+1	Ohranjajo se obstoječi gabariti, brez dozidav, nadzidav in pomožnih objektov.	Potrebna je celovita prenova.
Vrhnika – Ogrinova vila	<p>Varstveni pogoji:</p> <p>Ohraniti je potrebno obstoječe stavbno pohištvo in ga obnoviti. Barvo določi ZVKDS na osnovi sondiranja. Fasadni omet mora biti obnovljen na način, ki bo določen na osnovi sondiranja restavratorjev ZVKDS. Streha je obnovljena, ohranja se opečna</p>				

	kritina. Vrtne objekte je potrebno urediti na zaledni strani objekta in jih oblikovati enotno (pritlični, dvokapno streho z opečno kritino ali enokapno, leseni itd.).
 <p><i>ulična fasada, objekt obdajajo bloki</i></p>	

Objekt/naslov, ime	Evidenčna številka dediščine	Raba	Etažnost	Predvideni posegi na objektih	Usmeritve
Tržaška cesta 27	EŠD 12524	hiša, poslovna	vP+1	Ohranjajo se obstoječi gabariti, brez dozidav, nadzidav in pomožnih objektov.	Potrebna je celovita prenova.
Vrhnika – Mlekarna	Varstveni pogoji: Ohraniti je potrebno obstoječe stavbno pohištvo in ga obnoviti. Barvo določi ZVKDS na osnovi sondiranj. Vgrajeno stavbno pohištvo, ki ni primerno, je potrebno zamenjati. Fasadni omet mora biti obnovljen na način, ki bo določen na osnovi sondiranja restavradorjev ZVKDS. Ohranja se opečna kritina. Z objekta in njegove okolice je potrebno odstraniti vse moteče elemente (plinska cisterna, usmerjevalne table). Okolico je potrebno urediti v skladu z značajem objekta in njegovo vsebino. Načrtovanje celostne obnove objekta ob pridobitvi kulturnovarstvenih pogojev in soglasja ZVKDS.				

ulična fasada, v ozadju dimnik

Objekt/naslov, ime	Evidenčna številka dediščine	Raba	Etažnost	Predvideni posegi na objektih	Usmeritve
Tržaška cesta 30	EŠD 12442	hiša, stanovanjska	P+M	Ohranjajo se obstoječi gabariti, brez dozidav, nadzidav in pogojno s pomožnimi objekti.	Tekoče vzdrževanje.
Vrhnika – Hiša Tržaška 30	Varstveni pogoji: Objektu je potrebno urediti okolico. Dopustna je postavitve nadstrešnice za avtomobile v lahkotni in transparentni konstrukciji. Za ureditev zelenih površin je izbor rastlin potrebno iskati v naboru iz časa nastanka objekta. Glede na razpoložljiv prostor je na vrtu prostora za največ eno večje drevo. Brežine potoka Bela ob objektu naj se urejajo minimalno. Preprečiti je potrebno zakrivanje objekta z večjo vegetacijo. Vrtne objekte je potrebno urediti v skladu z značajem objekta, oblikovati enotno. Za stalna vzdrževalna dela si je potrebno pridobiti kulturnovarstvene pogoje in soglasje.				

ulična fasada

Objekt/naslov, ime	Evidenčna številka dediščine	Raba	Etažnost	Predvideni posegi na objektih	Usmeritve
Tržaška cesta	EŠD 843	različne		Vzdrževalni, ožanje ali širjenje.	Objekt je potreben prenove.
Vrhnika – Trško jedro	Varstveni pogoji: Za celostno ureditev Trškega jedra je potrebno izdelati katalog urbane opreme. Potrebno je urediti površine za pešce in kolesarje ter jim nameniti več prostora. Vizualna sporočila reklamnega značaja je potrebno umakniti s kandelabrov uličnih svetilk. Ob cesti naj se povsod, kjer je to mogoče, zasadi primerno rastje, tudi drevesa. V sodelovanju z ZVKDS je potrebno izbrati primerno ulično svetilko, ki bo zadovoljevala zahteve vseh soglasodajalcev (mejne vrednosti svetlobe, svetlobno onesnaževanje, sprejemljivost oblike za zavarovano jedro). Hkrati naj svetilke same omogočijo oblikovanje drugačnih svetlobnih učinkov (drugačen spekter svetlobe ob prazničnih dnevih), kar bi posledično prihranilo pri npr. novoletnih okrasitvah. Določiti je potrebno lokacije, obliko in število oglasnih sporočil (oglasnih stebrov) v območju urejanja. Uskladiti je potrebno tudi vso ostalo urbano opremo (koši za smeti, stojala za kolesa, itd.). Čezulični transparenti so dopustna oblika vidnih sporočil, vendar dovolj redki tako lokacijsko (npr. 3. na potezi Tržaške) kot časovno (npr. 14 dni pred prireditvijo in za čas trajanja prireditve).				

na cesti vlada informacijsko reklamni kaos

Tržaška cesta, Ljubljanska cesta

Objekt/naslov, ime	Evidenčna številka dediščine	Raba	Etažnost	Predvideni posegi na objektih	Usmeritve
Tržaška cesta, Cankarjev trg	EŠD 844	različne		Vzdrževalni.	Nadzor nad vsemi posegi v tla.
Vrhnika – Arheološko najdišče Nauportus	Varstveni pogoji: Za vse posege v tla v območju enote dediščine si je potrebno predhodno pridobiti z zakonom predpisane kulturnovarstvene akte in soglasja. Vsi posegi naj se omejijo na najmanjšo možno mero. V primeru odkritja izjemnih arheoloških ostalin se lahko zahteva ohranitev in/ali prezentacija »in situ«.				

2.9 Rešitve in ukrepi za varstvo okolja in naravnih virov ter ohranjanja narave z vidika varstva kulturne dediščine

(grafični prikaz 2.9)

V delu območja KNP so naslednja varovana območja narave:

- naravna vrednota Ljublanica,
- Natura 2000 – pSCI, SCI Ljubljansko barje,
- ekološko pomembno območje (EPO) Ljubljansko barje in
- Krajinski park Ljubljansko barje (Ur. l. RS, št. 112/2008).

Predvideni posegi v območje Ljublanice morajo oblikovati takšne rešitve (obseg posega, čas posega, uporaba materialov), ki upoštevajo vse varstvene režime (vodovarstveni, naravovarstveni ipd.).

Z Odlokom o razglasitvi dreves za dendrološke naravne spomenike (Vrhnika) (Ur. l. RS, št. 20/1995) so zavarovani:

- srebrnolistni javor ob Jelovškovi cesti (ga ni več),
- tisa za Cankarjevim spomenikom,
- bukev ob stavbi Občine Vrhnika,
- cigarovec in krilati oreškar ob šoli Ivana Cankarja,
- bukev in ginko pri Mlečni (ginka ni več).

Obstoječim dendrološkim spomenikom je potrebno posvetiti vso pozornost. Z vidika ohranjanja dediščine in oblikovanja javnega prostora so vsi spomeniki izjemno pomembni. Posegi v njihovo območje so nedopustni, vse ureditve je potrebno prilagoditi in umakniti iz območja dreves (širina krošnje in še 2 m) in jih prilagoditi njihovem ohranjanju.

Odstranjena drevesa bi bilo potrebno ponovno zasaditi na originalni lokaciji ali v neposredni bližini.

V območju KNP velja III. stopnja varstva pred hrupom. Dovoljeni so manj moteči posegi glede povzročanja hrupa.

Vse objekte, ki niso, je potrebno priključevati na ekološko sprejemljive vire energije. Stanje okolja se mora izboljševati, naravni viri pa ohranjati v največji možni meri.

Okoljski cilji so kakovost zraka, racionalna raba naravnih virov, zagotovljena poplavna varnost, obremenitve s hrupom pod mejnimi vrednostmi, ohranjanje biotske in krajinske pestosti, varstvo kulturne dediščine in ohranjanje zdravje ljudi.

Predlagani posegi ne bodo prizadeli pomena in ranljivosti območij, saj upoštevajo naravne značilnosti in vrednote ter usmeritve kulturne dediščine.

Ob tem ne presegajo okoljskih standardov in mejnih vrednosti, ne predstavljajo intenzivne rabe prostora in ne predstavljajo škodljivega delovanja voda.

2.10 Rešitve in ukrepi za obrambo ter varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami z vidika varstva kulturne dediščine

(grafični prikaz 2.10)

Ljubljanica je v obravnavanem območju srednje do majhno poplavno nevarna. Načrtovane ureditve ne smejo zmanjševati njene pretočnosti. Za izboljšanje poplavne varnosti Vrhnik, v območju prenove, ni sprejemljivo izvajanje protipoplavnih ukrepov, ki bi spreminjali obstoječ relief (protipoplavni nasipi) in vplivali na pojavnost kulturne dediščine.

Edini prepoznani primer erozije je spodkopavanje temeljev gospodarskega objekta Cankarjev trg 1b, ki je hkrati tudi varovana enota kulturne dediščine. Temelje objekta je potrebno sanirati v smislu ohranjanja objekta in v soglasju s pristojnimi službami.

Obnova objektov mora biti načrtovana in izvedena tako, da zagotavlja zahtevano stopnjo potresne varnosti.

Za zagotavljanje požarne varnosti je pri obnovi potrebno načrtovati uporabo ognjevarnih materialov in izvedbo požarno-varnostnih ukrepov. Za varnost pred požarom je potrebno načrtovati in urediti mrežo hidrantov, ki so lahko dostopni in zadostni za potrebe gašenja požarov. Požarno vodo je v primeru zadostnih vodostajev mogoče zajemati tudi iz vodotokov. Intervencijske poti se predvidi po vseh ulicah in cestah v naselju z minimalno širino 3,5 m. Na razširjenih delih ulic, cest, parkiriščih in postajališčih pa je predvidena postavitve gasilske tehnike.

Lokacija sirene za obveščanje prebivalstva v primeru naravnih in drugih nesreč je na gasilskem domu Jelovškova ulica 3.

2.11 Pogoji glede priključevanja objektov na gospodarsko javno infrastrukturo in grajeno javno dobro v odnosu do dediščine

(grafični prikaz 2.11)

Vse enote dediščine, ki morajo biti zaradi svojega značaja in vsebine priključene na javno infrastrukturo in javno dobro, tudi so. Vsi priključki varovanih objektov in objektov znotraj varovanega območja morajo biti načrtovani in izvedeni v kabelski izvedbi, priključne omarice pa umeščene v objekte ali na dvoriščne fasade objektov.

Pri urejanju priključevanja na gospodarsko javno infrastrukturo (elektrika, voda, kanalizacija, plin, optični kabel, telekomunikacije itd.) je potrebno v fazi obnove ulic, cest in trgov zagotoviti umeščanje vse javne infrastrukture v zemljo. Tudi transformatorske postaje znotraj območja KNP je potrebno načrtovati v podzemni izvedbi.

Javna razsvetljava je na širokih ulicah in cestah ter parkiriščih in trgih prostostoječa. V ozkih ulicah in manjši trgih je lahko razsvetljava nameščena na fasade objektov ali razpeta čez ulico na jeklenicah.

Vsi uporabniki prostora (stanovalci, poslovni subjekti, ...) se morajo vključiti v sistem zbiranja odpadkov. Umeščanje novih ekoloških otokov v območju KNP ni predvideno. Predlagana je ureditev na način, ki je predstavljen v poglavju urbane opreme (ograjen prostor, ki je lahko obsajen s popenjavko in zeleno streho).

V območju KNP je potrebno spodbujati uporabo obnovljivih virov za ogrevanje. Glede na to, da se ogrevanje ureja individualno, je potrebno spodbujati alternativne in energetske obnovljive vire energije. Postavitev solarnih sistemov v območju KNP ni dopustna. V primeru uporabe načina z rezervoarji jih je potrebno povsod tam, kjer je to iz vidika varovanja arheološke dediščine dopustno, vkopati. Postaviti se smejo na notranja dvorišča ali vrtove in ne smejo biti vizualno izpostavljeni v javni ambient.

Nove in obstoječe parkirne površine je potrebno v največji možni meri zasajevati z drevesi in grmovnicami. Vsa manj obremenjena parkirna mesta naj se uredijo s tratnimi ploščami (primer nova knjižnica). Nove parkirne površine naj se urejajo na danes degradiranih površinah in nikakor na obstoječih zelenicah.

2.12 Vplivi in povezave s sosednjimi enotami urejanja prostora

(grafični prikaz 2.12)

Obstoječe cestne povezave s sosednjimi enotami urejanja prostora (EUP) se ohranjajo. Izvedba novih ni načrtovana.

Ob objektu Cankarjev trg 11 in cerkvi sv. Lenarta je čez Robovo cesto načrtovan nov prehod za pešce.

Ob Ljubljani je načrtovana sprehajalna pot (tudi za kolesarje), ki bo z obstoječimi in novimi mostovi povezovala oba bregova in sosednje EUP. Pot mora biti urejena v

skladu s predpisi in uporabna tudi za gibalno ovirane. Zaradi arheoloških zahtev s kar najmanj posegi v bregove Ljubljanice. Oblikovana in speljana mora biti tako, da bo z ostalimi potmi oblikovala varen sistem peš povezav v mestu.

Obstoječe in nove povezave namenjene kolesarjem in pešcem bi bilo potrebno s posebno ureditvijo (označbe v tlaku, zasaditve ipd.) jasneje definirati, predvsem iz smeri Stare ceste, preko Tržaške ceste v smeri proti Ljubljanici. Te so:

- mimo gasilskega doma, parkirišča ob Sodnijskem trgu, preko Ljubljanske ceste proti načrtovanemu pristanišču na Ljubljanici;
- s Stare ceste preko parkirišča pri Mantovi, preko Tržaške ceste, mimo šole k Ljubljanici;
- s Stare ceste mimo Mlečne, čez Tržaško cesto, mimo šole k Ljubljanici;
- s Stare ceste skozi park pri Mlečni, čez Tržaško cesto v športni park;
- s Stare ceste med Kunstljevo vilo in Tržaško cesto 8 (Žontova gasa), preko Tržaške ceste k šoli ali v športni park;
- s Stare ceste po Poštni ulici, preko Tržaške ceste v park pred šolo in naprej;
- po Cesti 6. maja preko Tržaške ceste, ob šoli proti Ljubljanici;
- iz stanovanjskega naselja Gradišče preko Tržaške ceste, po Sušnikovi cesti do Ljubljanice,
- po cesti Gradišče do Tržaške ceste, po Sušnikovi cesti do Ljubljanice.

Ob ureditvi plovnega režima in pristana bo pomembna nova povezava tudi reka Ljubljanica.

Ohranja se obstoječa peš in kolesarska pot po trasi železniške proge Vrhnika – Brezovica, ki je sicer izven območja KNP, a je za prebivalce Vrhnike pomembna obstoječa rekreativna površina. Potrebno jo je urediti usklajeno z ostalimi tovrstnimi potmi v mestu.

Nove parkirne površine so načrtovane na območju stare železniške postaje, ob novi avtobusni postaji, novo parkirišče pri Tržaški cesti 23, ki bo služilo potrebam Cankarjevega doma in novo parkirišče za Mlekarno. Urejene parkirne površine bodo s tem zmanjšale pritisk mirujočega prometa na Trško jedro, hkrati pa omogočile njegov obisk.

Na meji območja KNP se bosta urejala park ob Tržaški cesti in Park samostojnosti (povezuje Tržaško cesto in športni park), ki bosta pomembna sooblikovalca zelenega sistema mesta. S tem bo omogočena pasivna rekreacija prebivalcev Vrhnike in estetski užitek ob urejenih zelenih površinah mesta.

2.13 Dopustna odstopanja od načrtovanih ureditev (ni grafičnega prikaza)

Odstopanja od načrtovanih ureditev so mogoča v vsebinskem smislu takrat, ko načrtovane rešitve in vsebine zagotavljajo varstvo kulturne dediščine. Prav tako so dopustne spremembe v etapnosti izvajanja prenove, če so zagotovljeni drugi pogoji za prenovo varovane kulturne dediščine.

Viri in literatura:

- Hassler, U., Algreen-Ussing, G., Kohler, N. (2002): Cultural Heritage and Sustainable Development in SUIT. Dostopno na: http://www.lema.ulg.ac.be/research/suit/download/SUIT5.2c_PPaper.pdf
- Historična analiza prostora, Vrhnika - Arheološko najdišče Nauportus, EŠD 844. dr. Matija Turk, univ. dipl. arheol., Ana Inkret, univ. dipl. arheol., mag. Draško Josipovič univ. dipl. arheol., Idrija november 2014
- <http://giskd6s.situla.org/evrd/>
- http://giskd6s.situla.org/evrdd/P_11_11_02.htm
- Katalog urbane opreme za mesto Vrhnika. Občina Vrhnika, Vrhnika 2014
- Konservatorski načrt za prenovo Glavnega trga in Rozmanove ulice v zgodovinskem jedru Novega mesta. Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, Restavratorski center, Ljubljana maj 2014
- Konservatorski načrt za prenovo Kropa – Trško jedro, EŠD 296. Domplan d.d., Bleiweisova 14,4000 Kranj, Kranj november 2013
- Konservatorski načrt za prenovo mestnega jedra Vrhnikе – analitični del, občina Vrhnika in ostali, Ljubljana marec 2016
- Odlok o razglasitvi dreves za dendrološke naravne spomenike (Vrhnika) (Ur. l. RS, št. 20/1995)
- Pirkovič, Jelka. 2005. Celostno ohranjanje naselbinske dediščine. Vestnik, 18, Ljubljana, Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije
- Pravilnik o konservatorskem načrtu za prenovo (Ur. l. RS, št. 76/2010)
- Pravilnik o označevanju nepremičnih kulturnih spomenikov (Ur. l. RS, št. 57/2011)
- Roth, Catherine, ur. 2004. Cultural heritage. Technical Co-operation and Consultancy Programme. Guidance on urban rehabilitation. Strasbourg, Council of Europe.
- Urbanistična zasnova za poselitveno območje Vrhnika. LUZ d.d., Ljubljana juniji 2008

- Uredba o mejnih vrednostih svetlobnega onesnaževanja okolja (Ur. l. RS, št. 81/2007, 109/2007, 62/2010 in 46/2013)
- Zakon o varstvu kulturne dediščine (Ur. l. RS, št. 16/2008, 123/2008, 90/2012, 111/2013)